

Jesenice, 27. marca 1970

ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureje redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Zelezara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE, I. ljubljana — Železarna Jesenice, Telefon int. »Uredništvo« 483, administracija 484 — Tisk: CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Gregor Klančnik, generalni direktor ZPSŽ

Dva pomembna dokumenta slovenskih železarn

V ponedeljek, 16. marca, se je prvič na Ravnah sestal na svoji tretji redni seji delavski svet združenega podjetja Slovenske železarne. Na dnevnem redu je bila obravnava dveh pomembnih dokumentov — sklepnega računa za leto 1969 in gospodarskega načrta za leto 1970.

Sklepni računi 1969

Združeno podjetje za 1969. leto še ne more posredovati prave ocene sklepnih računov:

prvič — ker so lani bile sedanje organizacije združenega dela še samostojna podjetja,

drugič — ker direkcija še ni formirana in zato ne more izdelati takega strokovnega pregleda sklepnih dokumentov, ki bi lahko nudil realno medsebojno primerjavo in oceno celote.

Pregleda sklepnih računov direkcija ne bo obdelovala z vidika družbenih dajatev, temveč predvsem kot način odkrivanja poslovnih uspe-

hov in slabosti z željo, kaj storiti v prihodnje, da bi se iniciativa krepila in ne bi nastalo neupravičeno prelihanje sredstev znotraj združenega podjetja, poslovnost pa bi v vseh organizacijah bila boljša. Primerjava bo možna le, če bodo vsi gospodarski načrti in sklepni računi organizacij združenega dela sestavljeni po enakih kriterijih in enaki metodologiji. Sedaj nastopajo različna tolmačenja, kaj sta blagovna proizvodnja in realizacija, kaj spada v skupni dohodek, kako se meri produktivnost itd. Enostavna usklajevanja stališč, kaj spada na eno, kaj na drugo stran, je pogoj medsebojne primerljivosti in realnih skupnih kazalcev.

Dvoje spodbudnih odškodnin v predelovalnih obratih

Kakor vse druge komisije za oceno izboljševalnih predlogov pri svetih DE, je tudi komisija za izume in tehnične izboljšave pri svetu DE predelovalnih obratov letos povečala svojo dejavnost.

Člani komisije so letos zasidali že dvakrat. Na prvi seji 20. 2. so ugodno ocenili dve tehnični izboljšavi. Izboljševalni predlog št. 1860 avtorja Florijana MLAKARJA je bil zaradi večje vrednosti in večjih prihrankov s priporočilom predložen v dokončno oceno odboru za oceno izumov in tehničnih izboljšav pri DSŽ, ki ga bo obravnaval na eni prihodnjih sej.

Avtorjema tehnične izboljšave št. 1915 Jožu NARADU in Jožu BATAGELU je bila priznana in izplačana enkratna skupna odškodnina v višini 1.000 N din za uspešno popravilo merilnih glav za emikron na valjčnem stroju Siemag.

Tudi na drugi seji 19. 3. so obravnavali dva v zadnjem času izvedena izboljševalna predloga. Predlog št. 1926 avtorja Viktorja KOKOSARJA, kontrolnega varilca iz elektrodnega oddelka: »Uspešno trajno popravilo vrhnjega

dela oboka peči za izdelavo varilnega praška«, je bil povoljno ocenjen. Na osnovi mnenj in priporočil odgovornih strokovnjakov je bila avtorju priznana na osnovi prihrankov in koristi enkratna odškodnina 1.000 N din. Avtorju je uspelo z izboljšavo znatno zmanjšati število dragih remontov in na ta način povečati proizvodnjo.

Predlog št. 1930 avtorjev Edija KAVČIČA, Aleksandra DOLINARJA in inž. Daniela LANGUSA iz oddelka VEN: »Novi reaostati na sedmih ameriških žičarskih strojih«, izkazuje večje prihranke, zato je komisija predlog s priporočilom odstopila v dokončno oceno odboru za oceno tehničnih izboljšav pri DSŽ.

Vsem avtorjem uspešnih tehničnih izboljšav se zahvalujemo za njihovo uspešno prizadevanost in jim čestitamo k doseženim uspehom in priznanim odškodninam.

Letos smo delavskemu svetu dali le zbirni pregled sklepnih računov za preteklo leto 1969.

Celotni dohodek je merilo obsega proizvodno poslovne dejavnosti. Doseženega je bilo 2.189.811.000 din. Od tega so prispevale Jesenice 69 %, Ravne 23 % in Store 8 %.

Celotni dohodek je prvi primer različnih stališč, kaj ga sestavlja. To pa ne menja finančnega rezultata.

Zbir dohodka, ki najbolje utemeljuje poslovni uspeh, znaša 389.037.000 din. In sicer so prispevale Jesenice 53,7 %, Ravne 31,8 % in Store 15,5 %.

Za osebne dohodke je bilo porabljenih 277.491.000 din, kar od dohodka predstavlja 71 %. Od te vsote so porabile Jesenice 54,2 %, Ravne 29,4 odst. in Store 16,4 %.

Od svojega dohodka so za osebne dohodke porabile Jesenice 73 %, Ravne 66 % in Store 75 % ter pri tem doslegle: Jesenice 1.133,04 din, Ravne 1.186,34 din in Store 1.093,58 din prejemkov na zaposlenega mesečno.

Upniki, ki se pokrivajo iz presežka dohodka nad osebnimi dohodki, to so zakonske in pogodbene obveznosti, bremenijo celotno podjetje s 87.781.000 din. Od tega Jesenice 54,7 %, Ravne 33 % in Store 12,3 %. Po odbitku sredstev za osebne dohodke, pogodbene in zakonske obveznosti po sklepnih računih, ostane za sklade skupaj 23.765.000 din; od tega Jesenicam 27,5 %, Ravnam 54,5 % in Storam 18 odst.

Od lastnega dohodka je po sklepnem računu ostalo za sklade: Jesenicam 3,2 %, Ravnam 10,5 % in Storam 7 %.

Iz teh podatkov se vidi, da sklepi računi kažejo največjo akumulativnost na Ravnah, najvišje obremenitve z zakonskimi in pogodbenimi obveznostmi na Jesenicah, relativno najbolj pa je dohodek obremenjen z osebnimi dohodki v Storam.

Realizacije je za dosego navedenih bilančnih podatkov izvršilo združeno podjetje 1.313.249.000 din, kar je v primerjavi z letom 1968 porast za 24,5 %. Od tega so dale Jesenice 62 %, Ravne 27 % in Store 11 %.

Najvišja rast v letni realizaciji je bila s 33,9 % dosežena na Ravnah, sledijo Jesenice z 21,4 % in Store z 20,8 %.

(nadalj. na 3. str.)

V novem šolskem letu bodo na poklicni šoli ZIC sprejeli 60 kandidatov za uključavničarje, med njimi tudi za uključavničarja — varilca

Srečanje in razgovor z našimi invalidi

Ob mednarodnem prazniku — dnevu invalidov — je predsednik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne Srečko Mlinarič v ponedeljek 23. t. m. povabil na tovarniško srečanje in razgovor nekaj predstavnikov — invalidov, zaposlenih v Železarni. Srečanju so prisostvovali še direktor kadrovskega sektorja inž. Lojze Pohar, v. d. sekretarja podjetja Dušan Stare, predsednica komisije za invalide, žene in mlade osebe Tončka Divjak, dr. Aleksander Rjazancev in predsednik odbora za socialna vprašanja pri TO OO sindikata in referent za invalide Zdravko Pogačnik. Ob tej priliki je zastopnik uprave podjetja inž. Pohar navzočim invalidom poklonil knjigo Jeklo in ljudje.

Uvodoma so invalidom čestitali ob njihovem prazniku in spregovorili o vprašanjih invalidov: predsednik Mlinarič, direktor kadrovskega sektorja inž. Pohar in referent za invalide Zdravko Pogačnik. Ker je težko povabiti vseh 400 zaposlenih invalidov, so se odločili le za nekaj predstavnikov. Čeprav je vprašanje skrbi za invalide v našem podjetju zelo dobro urejeno, pa še ni rečeno, da smo brez nerešenih vprašanj in težav. Vsi govorniki so poudarjali zahtevo po trajnih prizadevanjih, da bodo delovna mesta in delo v podjetju tako urejena, da se maksimalno izognemo nevarnostim oziroma možnostim poškodb. Kajti še vedno plačujemo velik krvni davek pri izpolnjevanju proizvodnih nalog.

V Železarni je danes zaposlenih 289 delovnih invalidov oziroma 399 invalidov delavcev. Invalidi v podjetju zasedajo 280 različnih delovnih mest od vratarja, do direktorja sektorja. Invalidov z visoko kvalifikacijo je 44, kvalificiranih 216, prekvalificiranih 91, nekvalificiranih eden in sedem delovodij. V strokovnih službah in administraciji pa je zaposlenih šest delavcev z visoko izobrazbo, 12 z višjo, 19 s srednjo in trije z nižjo strokovno izobrazbo.

Vprašanje invalidov in invalidnosti se tesno povezuje tudi z vprašanjem rehabilitacije in enakopravnega vključevanja invalidov v delo in družbo. Tudi v tem pogledu je bilo veliko narejega v Železarni, za kar gre priznanje (nadalj. na 2. str.)

Kultura, eden najpomembnejših integracijskih dejavnikov družbe

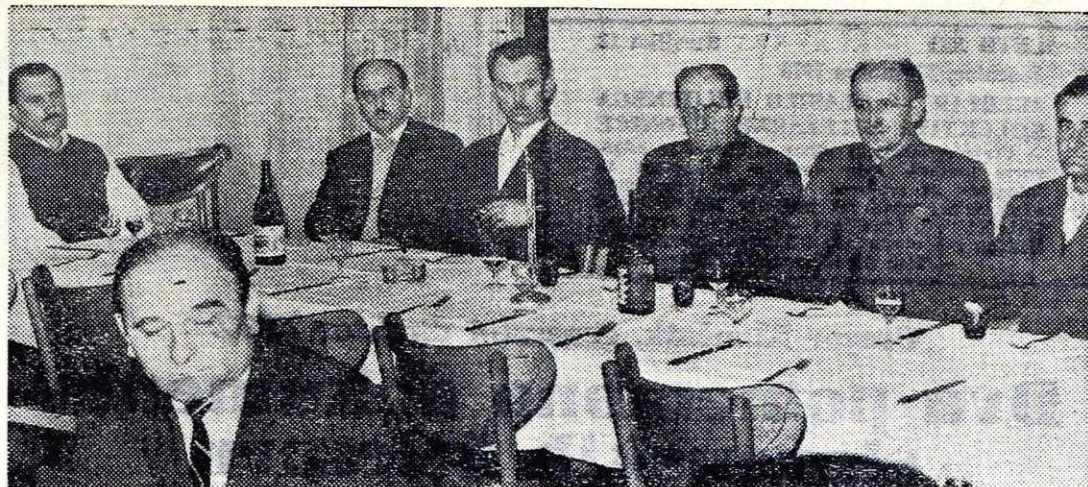
Centralni komite Zveze komunistov Slovenije je svojo 12. sejo posvetil razpravi o nekaterih temeljnih vprašanjih kulture in aktualnih nalogah komunistov na tem področju. Teze izdane pred sejo, referat in razprava na seji, so po sklepu seje osnovno gradivo za nadaljnjo javno razpravo o tej temi. Na osnovi javne razprave bo CK ZKS na eni prihodnjih sej sprejel sklepni dokument, ki naj pomeni konkretni prispevek k nadaljnji krepitvi ustvarjalnosti na področju kulture oziroma k nadaljnjemu razvoju celotne kulture na Slovenskem.

Že te uvodne ugotovitve mi odpirajo vprašanje: ali v naši občini ni nobenih odprtih vprašanj s področja kulture, da politični aktiv oziroma komunisti in njihovi organi niso organizirali niti razprave na osnutek tez, ki je bil objavljen že v februarju, niti o gradivu 12. seje CK ZKS, ki je bilo tudi že objavljeno. Ali bo tudi to vprašanje oziroma obsežno gradivo o temeljnih vprašanjih kulture ostalo samo na papirju, ali so nam izhodišča, idejna in politična vprašanja, ki zadevajo to področje, tako jasna, da o njih ni potrebno govoriti? Ali smo se komunisti odrekli idejno-politični borbi na področju kulture?

Prav gotovo je vprašanje kulture najbolj občutljiva in najbolj delikatna družbeno-politična tema, ki se jo v razpravah zelo radi izogamo, čeprav deklarativno zelo radi ponavljamo vlogo komunistov na tem področju. Pri tem pa običajno mislimo na tisto peščico komunistov, ki aktivno delujejo v kulturnih društvih, organizacijah in organih, ne pa na vse komuniste, ki bi se morali zavzemati, da kultura postane sestavni del našega življenja. Zveza komunistov mora biti kot celota stalno navzoča ter biti sposobna oblikovati ter sooblikovati življenjske prvine našega razvoja, torej tudi kulture, ki je njihov setavni del. In ravno kulture se največkrat sramežljivo izognemo, ali pa smo celo nejevoljni, če kdo o njej načnejo debato. Zato nam je kultura izmed vseh sestavin našega družbenega življenja najbolj odmaknjena in običajno prepuščena ožjemu krogu oblikovalcev in snovateljev. To pa večkrat privede do idejnih, vsebinskih in programskih izkrivljanj. Čim pa trdimo, da je kultura eden najpomembnejših integracijskih dejavnikov družbe, potem moramo zagotoviti integracijo, to je zagotoviti sodelovanje vseh družbenih slojev na Slovenskem v kulturnem življenju.

V uvodnih mislih na omenjeni seji referent pravi: »Ustvarjalnost kulture je odvisna od treh bistvenih dejavnikov: od stopnje ustvarjalne svobode, od kreativne moči kulturnih ustvarjalcev samih in od deleža narodnega dohodka, ki ga daje družba za vzdrževanje in reprodukcijo kulture.« Seveda pa le vsi trije dejavniki hkrati lahko vplivajo na doseganje pomembnih kulturnih stvaritev. Citirana misel je izredno zanimiva tudi za naše razprave o kulturi v občini, saj si včasih domišljamo, da bomo samo z večjimi sredstvi lahko ustvarjali več kulturnih vrednot in da bodo s tem povečali ustvarjalnost na področju kulture. Tudi če bi imeli vse tri bistvene dejavnike dovolj razvite, nam še vedno ostaja odprto vprašanje razvitosti in nivoja kulturnih potreb v občini. In najbrž je ravno temu vprašanju zadnja seja centralnega komiteja ZKS posvetila premalo pozornosti. Prav gotovo morajo komunisti, ki imajo vodilno politično vlogo v naši družbi, predvsem govoriti o idejnih vprašanjih kulture, o samoupravljanju v kulturi in o enotnosti slovenskega kulturnega prostora, hkrati s tem pa se dovolj kritično tudi soočiti s kulturnim nivojem našega delovnega človeka in s stopnjo razvitosti kulturnih potreb med delovnimi ljudmi. Zelo radi ponavljamo tradicionalno in avantgardno smer v kulturi, govorimo o razumevanju modernih kulturnih smeri, o poplavi kiča in plaže, ne govorimo pa o našem poprečnem Slovencu, o njegovem kulturnem okusu, njegovih kulturnih potrebah in navadah. Ne govorimo, ali pa premalo govorimo o tem, kako v današnji potrošniški miselnosti z dejanji in konkretnimi akcijami zagotoviti večjo prisotnost delovnih ljudi pri oblikovanju kulture oziroma v kulturnem življenju sploh.

Vsa ta in še mnoga nenapisana in odprta vprašanja bo mogoče uspešno reševati le, če bomo komunisti doobra spoznali idejna in vsebinska izhodišča omenjene seje in če bo resnično vsak družbeni dejavnik, od delovne organizacije, delovne skupnosti do družbeno političnih organizacij in družbeno političnih skupnosti postal tudi kulturni dejavnik. To pa je alternativa hitrejšega kakovostnega razvoja samoupravljanja, osvajanja moderne tehnologije, humanizacije odnosov — hitrejšega in uspešnejšega uresničevanja gospodarske in družbene reforme.

Delovni invalidi na srečanju v Kazini — od leve proti desni naši sogovorniki: Ivan Čufer, Polde Anzel in Tone Klemenčič

Srečanje in razgovor z našimi invalidi

(nadalj. s 1. strani)
tudi prizadevnim inštruktorjem na delovnih mestih.

Po uvodnih pozdravnih govorih so invalidi sproščeno govorili o krepitvi svojega Društva telesnih invalidov, o odnosih do invalidov v tovarni, o vprašanju nekaterih invalidnih žena, ki delajo po 4 ure. Poudarjeno je bilo, da se mora tudi invalid podrežati delovni in obratovalni disciplini. Omenjeno je bilo tudi prepočasno reševanje nekaterih vprašanj pri pristojni službi za socialno zavarovanje, potreba po večji povezanosti invalidov idr. Vsekakor je pobuda tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne za srečanje in razgovor s telesnimi invalidi zelo pohvalna, kar je potrdilo tudi zadovoljstvo invalidov na samem srečanju.

OD 400 VAM PREDSTAVLJAMO ŠTIRI DELOVNE INVALIDE

POLDE ANZEL se je ponesrečil v Železarni leta 1956 in ima nadkolensko amputacijo desne noge. Zaposlen je v instrumentalni delavnici že sedem let, kjer se je tudi priučil. Z delom je zadovoljen, čeprav se je želel izučiti za urarja, kar pa mu zaradi šolske predizobrazbe ni uspelo. Med sodelavci pravi, da se dobro počuti, sprejemajo ga kot sebi enakega, pa tudi sam se počuti enakovrednega ostalim. Nelagodno se le včasih počuti pri odnosu nadrejenih do njega. Sicer pa se ne pritožuje niti nad delom, ki ga opravlja z veseljem, niti nad eksistenco.

IVAN ČUFER se je ponesrečil v Železarni v martinarni, kamor je bil v času nesreče izposojen, sicer pa je po poklicu zidar. Ima nadkolensko

amputacijo leve noge in je zaposlen v gostinskem podjetju Železar kot vratar v samskem domu na Koroški Beli. Delu pravi, se ni nikoli izmikal in je naredil vse, kar so mu ukazali. Na delovnem mestu se počuti še kar dobro, čeprav bi želel na drugo delo, bolj hvaležno in za njegove sposobnosti družbeno bolj priznано delo. Pred seboj ima še dvajset let delovne dobe in rad bi delal kaj bolj koristnega, s čemer bi dobil tudi občutek, da je še za kaj drugega potreben in sposoben, kot sedeti v vratarnici.

Življenjsko sposobnost in delovno vnetje je pokazal tudi s tem, da si je zgradil svoj dom oziroma dom za svojo sedemčlansko družino. Od petih otrok bo najstarejša hčerka letos šla na tehnično srednjo šolo. Zena pravi, bi se lahko zaposlila, vendar so najprej otroci. Ko nam je to pripovedoval, se ni niti pritoževal, niti tarnal, čeprav le 190,00 N din njegovega zaslužka, vključno z invalidnino, pride na člana družine. Tudi po službi še komu kaj pomaga, da lažje shaja. Njegova želja je le, da bi delal kaj bolj koristnega, seveda njegovi invalidnosti primerne.

TONI KLEMENČIČ je štiri leta zaposlen v šamotarni kot vodja dvigala, ponesrečil se je leta 1965 v Železarni in so mu morali amputirati desno roko nad komolcem. Z delom na dvigalu je zelo zadovoljen, pravi le, da je mrz in da bi rabil dolgo bundo. Skrbi ga, ker je dvigalo dotrajano in je v stalnem popravilu, takrat mora delati zdaj tu, zdaj tam. Sicer pa zelo rad dela na dvigalu in tudi med sodelavci se dobro počuti in razume.

RUDI MARKA je zaradi hudih telesnih opeklin, ki jih je dobil v valjarni Bela, inva-

lid III. stopnje, po rehabilitaciji pa je zaposlen kot obratni tehnik v strojnih delavnicah. Z delom pravi, da je zadovoljen in ga z veseljem opravlja, še toliko bolj, ker je bil v kolektivu strojnih delavnic lepo sprejet.

Rudi Marka je tudi predsednik jeseniške podružnice novoustanovljenega društva telesnih invalidov in se izredno prizadeva, da bi v organizaciji povezal vse telesne invalide. Organizacija pravi, je bila ustanovljena predvsem zato, da poveže vse telesne invalide, da jim pomaga reševati razna vprašanja, jim svetuje in v njihovem imenu nastopa pred raznimi organi. Njihov delovni program pa vsebuje tudi razna strokovna predavanja, posvetovanja, skrb za družabno zabavno življenje in športno rekreacijo. V načrtu imajo celo že športna srečanja s telesnimi invalidi iz železarne Ravne in Zenica ter tovarno Iskra v Kranju. Društvo ima tudi zelo dobro povezavo s pristojno službo za socialno zavarovanje pri reševanju socialnih nadomestil in drugih vprašanj. Ko bo društvo enkrat utrjeno, bo sposobno svojim članom dajati tudi občasno finančno pomoč. Žal, nam je potožil predsednik, ima podružnica doslej šele 80 članov, vendar se na vse načine prizadevajo, da bi povezali vse telesne invalide.

To so le štirje izmed 400 telesnih invalidov, kolikor je zaposlenih v Železarni, žal pa jih naenkrat nismo mogli predstaviti več. Poskušali pa bomo tudi z drugimi telesnimi invalidi med letom še dobiti stike. Zelo radi pa bomo spremljali delo in uspehe njihove novoustanovljene organizacije.

Drugi od leve Rudi Makra, predsednik jeseniške podružnice Društva telesnih invalidov

Dva pomembna dokumenta slovenskih železarn

(nadalj. s 1. strani)

Obratna sredstva so bila za celotno podjetje vezana v

- zaloga v višini 271.016.000 din,
- kupci v višini 341.799.000 din,
- Skupaj 612.815.000 din.

Dobaviteljem smo dolgovali 264.873.000 din. Iz teh navedb lahko zaključimo nizek koeficient obračanja obratnih sredstev. Za združeno podjetje znaša le 2,05, v posameznih železarnah pa: na Jesenicah 2,14, na Ravnah 1,93 in v Štoreh 1,85. Največjo vezavo z zalogami je imela železarna Ravne, ki je v višini 117.620.000 din predstavljala 33,3 % letne realizacije. Relativno najnižje zaloge so bile s 115.260.000 din na Jesenicah, ki so proti realizaciji predstavljale le 14 odst. V Štoreh so znašale 38.136.000 din ali 26 % realizacije.

Tudi pri kupcih so Ravne najslabše. Terjatve so na dan 31. decembra 1969 znašale 36 odst. letne realizacije, na Jesenicah 22 % in v Štoreh 27,5 odst.

Gospodarnost z obratnimi sredstvi je pereč problem združenega podjetja. Le delno se lahko izgovarjamo z neziterljivimi terjatvami pri kupcih, selektivnejša prodaja in rednejše izvrševanje pogodbenih obveznosti bi nam to stanje bistveno lahko znižalo.

Sklepni računi za leto 1969 organizacij združenega dela, tj. vseh treh železarn Jesenic, Raven in Štor, pomenijo bistveni napredek. Medtem ko smo v letu 1968 skupaj izkazali 66 milijonov din poslovne izgube, se za lansko leto kljub visokim zakonskim in pogod-

benim obveznostim zbirno zopet pojavlja presežek dohodka v višini 23.765.000 din. To pa ne pomeni, da se nam sme razviti pretirani optimizem. Finančni položaj ob zaključku poslovnega leta 1969 ni bil zaviden, saj so žiro računi tovarn bili skupaj blokirani s 181 milij. din, kar je pomenilo 56 % blokiranih računov vseh večjih proizvodnih organizacij na Slovenskem. Pri tem niso bile vse organizacije združenega dela v enakem položaju. Najtežje stanje je na Jesenicah, kjer je blokada zajemala 90 % blokiranih žiro računov vseh treh železarn. Problem pomanjkanja obratnih sredstev ob vstopu v gospodarsko reformo se je s povečevanjem proizvodnje in s poslovno izgubo znatno poglubil. V tem je razlog, da je kljub zbirni pozitivni razliki med terjatvami in dolgovi združenega podjetja na dan 31. decembra 1969 stanje kupcev na Jesenicah znašalo 179.361.000 din, dobavitelj pa 183.999.000 din, kar pomeni, da je ta železarna 4.638.000 din dolgovala več svojim dobaviteljem, kot je imela vezanih sredstev med potrošniki.

Tudi v 1. četrtletju se finančno stanje v železarnah ni bistveno popravilo. Sredi marca je stanje blokade sicer nižje — okrog 140 milijonov din, blokirani pa sta še vedno Jesenice in Štore. Deblokada ži-

— surovega jekla	666.000 t	indeks 70 69	106,3 %
— skupne proizvodnje	2.133.980 t	indeks 70 69	101,7 %
— blagovne proizvodnje	530.600 t	indeks 70 69	104,4 %
— realizacije	1.415.585.000 din	indeks 70 69	109,3 %
— izvoza	8.165.400 \$	indeks 70 69	131,0 %

Predvideni padec skupne proizvodnje je posledica spremembe strukture proizvodnje in opuščanja nerentabilne proizvodnje, predvsem na

ro računa na Ravnah je v glavnem učinek kratkoročnih kreditov in ne toliko izboljšanja gospodarnosti z obratnimi sredstvi.

Poslovni uspeh, izražen v sklepnih računih za 1969. leto, dokazuje napredek rentabilnosti proizvodnje. Ta je poleg povišanja cen nekaterih izdelkov brez dvoma skoraj izključno rezultat prizadevnosti delovnih skupnosti. Zavedati pa se vendar moramo, da se sklepní računí lahko delajo s prizvokom optimizma, kar ni tvegano v času zniževanja poslovnih stroškov, lahko pa se maščuje takrat, ko je akumulacija tudi naprej ogrožena. Tega se moramo zavedati v letošnjem letu.

Gospodarski načrt za leto 1970

Letošnje leto je prvo leto delovanja združenega podjetja Slovenske železarne, zato gospodarski načrt 1970 pomeni začetek načrtovanja letne poslovne dejavnosti in predstavlja šele prvo fazo integralnosti načrtovanja. Z medsebojnim prometom, bo dosegel 45.000 ton, in z že vsebovano specializacijo pomeni dober začetek.

Gospodarski načrt združenega podjetja Slovenske železarne za leto 1970 predvideva:

Jesenice	96 %
Ravne	119 %
Štore	128 %

Strukturalna sprememba skupne proizvodnje se odraža tudi na blagovni proizvodnji, ki bo po tonaži rastla počasneje kot po vrednosti.

Produktivnost dela, merjena s predvideno realizacijo, bo znašala 117.500 din na zaposlenega, kar je v primerjavi z dosežkom 1969 7,0 % več, upoštevati pa je treba povišanje cen valjanemu in vlečnemu jeklu.

Združeno podjetje bo torej po predvidevanju gospodarskega načrta doseglo novo rast proizvodnje, ki se bo v prihodnjih letih še bolj stopnjevala. Domačemu in inozemskemu tržišču bomo dali 448 tisoč 800 ton blagovne proizvodnje in stem prispevali znatna sredstva pri urejanju devizne plačilne bilance.

Tako izdelani gospodarski načrt združenega podjetja za leto 1970, ki je akceptiral že prej izdelane in odobrene načrte tovarn, ne predstavlja vrha tistega, kar naše proizvodne zmogljivosti lahko dajo. Negotovost v oskrbovanju s surovinami in drugim repro-

dukcijskim materialom nas odvrca od smelejšega načrtovanja. Tendenco k višjim dosežkom naj bi zato bolj izrazili akcijski programi organizacij združenega dela, ki naj bi predvideli prekoračevanje postavk gospodarskega načrta predvsem v blagovni proizvodnji, realizaciji in produktivnosti dela.

Posamejne sestavine gospodarskega načrta za leto 1970 so naslednje:

	Jesenice	Ravne	Štore	Združ. želez.
SM jeklo	315.000	—	36.000	351.000
EL jeklo	160.000	155.000	—	315.000
SKUPAJ	475.000	155.000	36.000	666.000

Blagovna proizvodnja znaša 530.600 t in je na posamezne železarne deljena takole: — železarna Jesenice 347.000 t — železarna Ravne 105.800 t Posamezne veje proizvodnih dejavnosti so v blagovni proizvodnji udeležene:

Panoga	Jesenice		Ravne		Štore		Združ. žel.	
	t	%	t	%	t	%	t	%
114.	316.200	91,0	82.500	78,0	53.000	68,5	451.700	85,2
117.	27.700	8,0	23.300	22,0	20.900	27,0	71.900	13,5
116.	3.500	1,0	—	—	3.500	4,5	7.000	1,3
Skupaj	347.400	100	105.800	100	77.400	100	530.600	100

Izdelki 117. panoge železarne Štore predstavljajo izključno izdelke sive litine, medtem ko so izdelki 117. panoge železarne Jesenice in Ravne finalizacija predhodnih jeklarskih izdelkov 114. panoge. Če iz blagovne proizvodnje izvezamo surovo železo,

Toplo valjani, kovani, liti izdelki	343.050 t	71 %
Hladno pred., odn. meh. obdel. izdelki	141.650 t	29 %

Iz tega je v osnovnih obrih razvidna stopnja finalizacije združenega podjetja.

Obseg dogovorjenih medsebojnih dobav znaša skupno 45.800 ton, od česar odpade na železarno Ravne 25.500 ton valjanih polizdelkov in jeklo

NACRT PROIZVODNJE

Obseg skupne in blagovne proizvodnje

Spodaj je izdelan pregled skupne in blagovne proizvodnje po posameznih grupah izdelkov za vsako železarno posebej in združeno podjetje kot celoto.

Skupna proizvodnja jekla je planirana v višini 666.000 t, od česar odpade 52,7 % na SM in 47,3 % na elektro jekla, in sicer:

	Jesenice	Ravne	Štore	Združ. želez.
SM jeklo	315.000	—	36.000	351.000
EL jeklo	160.000	155.000	—	315.000
SKUPAJ	475.000	155.000	36.000	666.000

ne	Štore		Združ. žel.		
	%	t	%	t	%
78,0	53.000	68,5	451.700	85,2	
22,0	20.900	27,0	71.900	13,5	
—	3.500	4,5	7.000	1,3	
100	77.400	100	530.600	100	

izdelke sive litine in 116. panoge in nam torej ostanejo le jeklarski izdelki, katerim je osnovna surovina jeklo, odpade od skupne količine letih 71 % na izdelke osnovnih metalurških in 29 % na predelovalne obrate.

litine za dobavo Jesenicam in Štorem in na železarno Štore 20.300 ton surovega železa, valjanega paličastega jekla, kokil in valjev za dobavo Jesenicam in Ravnem.

(nadalj. na 6. in 7. str.)

Pojasnilo piscem anonimnega pisma s Ceste 1. maja

Vodstvo kadrovskega sektorja železarne Jesenice je na osnovi anonimnega pisma nekaterih stanovalcev v stanovanjskih blokih Jesenice, Cesta 1. maja, ki obtožujejo za nevestno delo delavca, zadolženega za urejanje stanovanjskih vprašanj v železarni, pregledalo njegovo delo in ugotovilo v očitujočih primerih sledeče:

1. Tožba glede odpovedi stanovanjskega razmerja za dvosobno stanovanje Jesenice, Cesta 1. maja 34, Muju Cimeratiču in njegovi družini, je bila vložena pri občinskem sodišču na Jesenicah, dne 5. 2. 1970. Občinsko sodišče na Jesenicah je obravnavo razpisalo za 28. 5. 1970.

2. Kadrovskega sektorja — referat za stanovanja je, dne 20. 3. 1970 vložil pri pravni službi Železarne zahtevek za vložitev tožbe proti Radojku Rajakoviču, zaradi samovoljne vselitve imenovanega v dvosobno stanovanje Jesenice, Cesta 1. maja 36, ki mu ga je odstopil brez dovoljenja stanovanjske komisije železarne Milan Pajk.

3. Stanovanjski problem Nika Železnika je bil rešen, dne 8. 2. 1960, ko mu je bilo do-

deljeno v uporabo dvosobno stanovanje na Jesenicah, Cesta 1. maja 37. Stanovanjski problem Železnika je bil ponovno reševan, dne 28. 7. 1965, ko mu je bilo dodeljeno večje dvosobno stanovanje na Jesenicah, Cesta 1. maja 37, izpraznjeno po Edvardu Huču.

Železnik je, dne 15. 3. 1969 s pismeno vlogo odpovedal stanovanje zaradi prenehanja delovnega razmerja z železarno Jesenice. Istočasno je v svoji vlogi prosil stanovanjsko komisijo, da dodeli stanovanje njegovemu podnajemniku Štefanu Utrošu, ker je pripravljen odkupiti pohištvo in ostale premičnine. Stanovanjska komisija ni ugodila njegovi vlogi in je zahtevala od Železnika, da

(Dalje na 4. strani)

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

DEŽURNA SLUŽBA

	telefon	v pisarni	doma
SOBOTA, 28. 3.: inž. Feliks BESTER, RTA	262	790-59	
NEDELJA, 29. 3.: inž. Miroslav NOČ, vzdrževanje PONEDELJEK, 30. 3.: inž. Ivo ARZENSEK, SEP	873	754	
TOREK, 31. 3.: Jože KOSIR, transport	501	500	
SREDA, 1. 4.: inž. Karel RAVNIK, SM jeklarna	451	80-022 drž.	
CETRTEK, 2. 4.: inž. Dušan SIKOSEK, energetske obrati	433	790-27	
PETEK, 3. 4.: inž. Franc VICAR, predelovalni obrati	302	775	
Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7,00 uri do naslednjega dne ob 7,00 uri. V kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite vratarja v glavni pisarni, tel. 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razglasnih deskah vratarjev.	743	83-141 drž.	

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Redna seja predsedstva TK ZM Železarne

Na redni torkovi seji predsedstva TK ZM Železarne so navzoči razpravljali o poteku prireditev, ki so bile že na sporedu ter o peteroboju, ki bo konec aprila v Žalcu.

Analizirali so organizacijo pustovanja, praznika žena ter izleta v dom tabornikov. Ugotovili so, da jim je najbolj uspelo pri organiziranju pustovanja. Napake pa so se pokazale pri organizaciji praznovanja ob dnevu žena. Takrat je bila udeležba mladink premajhna, zato so se člani predsedstva spraševali, ali ni dovolj, da so bile mladinke obveščene prek železarja in radia, ponekod pa so bila na vidnem mestu pritrjena vabila. Pokazalo se je, da je za tako delo potrebna udeležba večjega števila mladih, ki bi lahko pomagali pri organizaciji takih in podobnih prireditev.

Tudi izlet v dom tabornikov ni minil brez napak, za katere pa je predsedstvo TK ZM ugotovilo, da so narejene tako s strani mladincev kot osebja doma tabornikov.

Prisotni člani so tudi tokrat govorili o peteroboju, ki bo v Žalcu in sklenili, da se s sestavami moških in ženskih ekip, ki bodo zastopale Železarno, ne odlašajo več. Zadolžili so posamezne člane predsedstva, da sestavijo ekipe in jih tudi pripravijo.

V kratkih besedah se je predsednik TK ZM Železarne Miro Ipavec dotaknil dejavnosti stalnih komisij in pri tem dejal, da bo klub mladih novatorjev in samoupravljalcev, ki se do sedaj zaradi premajhnega zanimanja mladih nikakor ne more čvrsto formirati, organiziral poučno ekskurzijo in na tak način poizkusil opozoriti nase, na svoj pomen in dejavnost.

Z. E.

Tretji sestanek mladinskega aktiva obrata Plavž v letošnjem letu

Mladinski aktiv na plavžu, ki je letos poživljal svoje delo, se je letos že nekajkrat sestel. Medtem ko ima odbor redne sestanke vsakih štirinajst dni in je udeležba na njih obvezna, jih ima celotni aktiv ob različnih priložnostih, npr. pred izvedbo kakšnega tekmovanja ali izleta, ob posebnih obratnih problemih, ipd. Posebnost teh sestankov je, da nanje mladinci povabijo tudi obratovodja tov. Globočnika, ki navzočim razloži rezultate dela v preteklem mesecu in odgovarja tudi na vprašanja, ki mu jih postavljajo mladinci v zvezi s problemi obrata in Železarne.

23. marca je bil že tretji sestanek plavžarskega aktiva. Prva točka dnevnega reda je bila: izvedba obratnega mladinskega tekmovanja v kegljanju. Mnenje navzočih je bilo, da se tekmovanje izvede čimprej, da se tako popularizira in poživlja delo aktiva. Tekmovanje bo 30. marca ob 19. uri na kegljišču Podmežakljo, propozicije pa so naslednje:

- tekmovanja se lahko udeležijo vsi mladinci obrata plavž,
- meče se 10 × 3 meti na čiščenje in 5 × 3 meti na polno,
- za uvrstitev se upošteva skupni rezultat,
- število metov se lahko spremeni pred samim pričetkom tekmovanja, odvisno od števila prijavitelcev,
- mladinci se lahko prijavijo k tekmovanju pred samim pričetkom tekmovanja.

V nadaljevanju sestanka je obratovodja tov. Globočnik prisotnim mladincem prikazal rezultate dela v preteklem mesecu. Plan kljub velikemu prizadevanju vsega kolektiva ni bil izpolnjen, ker kot je znano, plavž št. I en teden ni obratoval zaradi pomanjkanja koksa. Po končanem prikazu proizvodnje se je razvila zanimiva debata, v kateri je obratovodja odgovarjal na vprašanja mladincev. Tema razgovora je bila kritična situacija Železarne zaradi pomanjkanja osnovnih surovin kot so: koks, surovo železo in staro železo. Obratovodja je mladince seznanil s prizadevanji vodstva Železarne, da bi se stanje normaliziralo, s pogoji uvoza teh surovin in količinskim stanjem teh surovin na domačem trgu. Predvsem je opozoril na visoko ceno teh surovin v tujini in na veliko povečanje ekonomskih cen jekla, če bi te surovine začeli uvažati. Izrazil pa je upanje, da se bo stanje kmalu normaliziralo in da je prevelika črnogledost odveč.

V. F.

Seminar

Ena najzanimivejših tem iz ciklusa predavanj za družbeno politično izobraževanje mladih je prav gotovo kadrovska dejavnost v gospodarski organizaciji. Torkovo predavanje o kadrovski dejavnosti konkretno v Železarni je vodil inž. Tone VARL. Predvsem je bilo pričakovati, da bodo mladi prišli v večjem številu na to predavanje, katerega snov je dosti obsežna, daje pa tudi veliko možnosti sodelovanja vsakega posameznika v razgovoru, saj je bilo dosti govora o izobraževanju, napredovanju itd.

Prvotno je bilo v programu rečeno, da bo inž. Varl govoril o zakonu o delovnih razmerjih, kar pa je vsekakor preobširna tema, ki pa ne bi bila primerna za tako obliko seminarja in bi zahtevala tudi mnogo več časa. Zato sta bila snov in naslov malce spremenjena, kajti vsakega posameznika verjetno bolj zanimajo konkretni problemi, oblike kadrovanja, izobraževanja itd. na območju delovne organizacije, kjer je zaposlen, kot pa neka preveč splošna in še bolj suhoparna določila.

Tako je inž. Varl najprej poudaril pomen kadrovske dejavnosti v gospodarski organizaciji. Nato je prešel na splošne oblike kadrovske dejavnosti, le-te razčlenil in ilustriral z mnogimi primeri iz Železarne. Govora je bilo tudi o pravilni oceni človeka, o možnostih napredovanja in nagrajevanja ter o potrebah in zahtevah delovnega mesta. Govora je bilo tudi o organizacijskih sposobnostih dobrih in vestnih delavcev in pogojih, katere mora le-ta izpolnjevati.

Malo dalj časa pa se je inž. Varl pomudil pri objasnjevanju možnosti izobraževanja na delovnem mestu, načrtnem kontroliranju prostih delovnih mest in potrebah po štipendiranju novih kadrov. Obenem je tudi obrazložil pomen in stopnje informativnega in formativnega izobraževanja.

Na koncu svojega predavanja se je dotaknil še skrbi za človeka, o formalnih in neformalnih delovnih skupinah ter o sistemu vodenja.

Sledila je zanimiva razprava, v kateri so se mladi seminaristi zanimali predvsem o možnostih izobraževanja in napredovanja. Obenem so se zanimali tudi za razne vzroke mavedno nepravilnega vrednotenja posameznih delovnih mest, ki pa po drugi strani zahtevajo največkrat srednješolsko izobrazbo. Inž. Varl je pri tej diskusiji sodeloval in odgovarjal na zastavljena vprašanja, poudaril pa je, da so med posameznimi obratovodstvi ali delovnimi skupinami še vedno razlike v kadrovski politiki, pa zato nastajajo tudi nekateri problemi.

V petek, 26. marca ob 17. uri pa bo v prostorih ŽIC govoril o perspektivah Železarne glavni direktor mag. inž. Peter KUNC. Predsedstvo TK ZM poziva vse mladince, ki jih zanima, kakšen bo njihov jutrišnji dan, da se v čim večjem številu predavanja udeležijo in sodelujejo v razgovoru, ki je za vsako predavanje predviden.

Z. E.

Z Jankom sva obiskala mladinski klub B. Beiruta v Czestachowi

Vstopila sva v stavbo, vso poslikano z gesli. Ker je bil ta dan ravno ples, sva plačala precej visoko vstopnino, za to pa sva dobila vsak po dve oranžadi. V avli sva si ogledala lepo izdelane panoje, kjer visijo zapiski, nagrade in pohvale o njihovem delu ter dosežke železarn iz vsega sveta.

Ugotovila sva, da so naju takoj prepoznali za tujca in da naju vsi opazujejo. Ker ne znava modernih plesov, sva raje sedela in poslušala. V odmoru je vodstvo kluba izvedlo anketo. Tudi midva sva se lotila vprašanj — nekaj sva vedela, ostalo pa sva rešila kar na slepo. Anketo sva rešila med prvimi, zato je k nama prisedel predsednik kluba. Ko je opazil, da sva tujca, nama je pregledal odgovore in enega popravil, kar pa naju je stalo nagrade. Pozneje se je spet vrnil k nama in se opravičil. Hotel je zvedeti, kako je z mladinskimi klubi pri nas, midva pa sva se zanimala za njihovo delo. Za tiste, ki redno plačujejo članarino, je klub odprt vsak dan. Vsak četrtek, soboto in nedeljo pa je klub odprt za vse, ki si želijo plesa, zato je tudi tako visoka vstopnina. V dneh, ko ni plesa, prirejajo razna predavanja in sestanke. V klubu je na voljo šah, revije, časopisi in knjige, katerih ni malo. Vsak teden izvedejo anketo o tekočih političnih vprašanjih, glasbi, športu ter o raznih vprašanjih vodstva, s katerimi žele ugotoviti želje in interese mladih.

Ob 21. uri sva se poslovila ter hotela klub zapustiti, toda vrata so bila zaklenjena, na njih pa je pisalo: »Skupaj odidemo ob 22. uri. Sedla sva nazaj in si naročila oranžado.

Boris Hafner

Pojasnilo piscem...

(nadalj. s 3. str.)

stanovanje vrne Železarni, odločitev o dodelitvi stanovanja pa naj prepusti stanovanjski komisiji. Železnik tej zahtevi ni ugodil in je bila kasneje vložena tožba pri občinskem sodišču na Jesenicah z zahtevom, da Štefan Utroša stanovanje izprazni.

Železnik se je pozneje ponovno zaposlil v Železarni Jesenice in je, dne 12. 2. 1970 vložil vlogo za dodelitev družinskega stanovanja. Stanovanjska komisija je njegovo vlogo obravnavala na svoji seji, dne 16. 2. 1970 in sprejela sklep, da bo njegovo vlogo za dodelitev stanovanja reševala po redni poti kot to določa pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev Železarne, ki ga je sprejel delavski svet Železarne na svoji seji, dne 27. 2. 1969.

Pisci anonimnega pisma očitajo v svojem pismu pristojnemu organu v Železarni, da se v takih primerih ničesar ne ukrepa. Iz dokumentacije pri referentu za stanovanja pa je razvidno, da se je v vseh primerih takoj ukrepalo, saj je bilo v letu 1969 vloženih 37 tožb zaradi nasilnih vselitev, odnosno zaradi odpovedi stanovanja pri občinskem sodišču na Jesenicah. Žal se izvršni postopek izselitve iztožene stranke običajno zavleče, ker se v okviru občine le težko dobi zaslišno stanovanje. Za primer lahko navedemo, da sodni postopek za preselitev družine Razinger teče že od 6. 12. 1968 kljub temu, da so za to družino preskrbljeni najpotrebnejši prostori, ki jih po ZSR mora preskrbeti tožeča stran-ka.

Z vso pravico lahko vprašamo pisce pisma, zakaj niso reagirali tako odločno tudi v primeru, ko je Železnik na isti način kot danes Pajk oddaljal svoje stanovanje, ki ga je dobil v uporabo od strani delovnega kolektiva Železarne. Ali ni to mogoče dvojna morala, ali pa mogoče skušajo uveljavljati dvojna merila — ena za Slovence, druga pa za delavce iz drugih republik? Pisci pisma zagotavljajo, da nimajo šovinističnih ambicij, vendar vsebina pisma kaže v nasprotnem. Pisci pisma nadalje ugotavljajo, kakšna krivica se godi Železniku in kakšen revež je. Je mogoče Železarna kriva, da Železnik nima stanovanja? Ali je Železniku Železarna odnevala delovno razmerje ali je imenovan samovoljno zapustil delo v času, ko je bila Železarna v zelo kritični situaciji glede delovne sile?

Menimo, naj bodo v bodoče pisci takih pisem objektivni in pravični do vsakogar in istočasno toliko poštene ter odkriti, da pismo podpišejo. Kadrovska služba je vedno pripravljena in dolžna podati odgovor ali pojasnilo na odkrita vprašanja slehernega člana delovne skupnosti.

Kadrovski sektor
Železarne Jesenice

Samoupravni organi v preteklem tednu

3. seja odbora za informacije in tovarniški tisk

Predsednik odbora za informacije in tovarniški tisk Franci Pogačnik, je sklical tretjo sejo odbora v petek, 20. marca 1970 in je za sejo predlagal naslednji dnevni red:

- finančna analiza stroškov ŽELEZARJA v minulem letu,
- analiza vsebine ŽELEZARJA v januarju in februarju letošnjega leta,
- dopolnitev redakcijskega odbora,
- izdajanje informacij in
- tekoče.

Pred začetkom seje je predsednik odbora prebral sklepe prejšnje seje in ugotovil, da so sklepi izvršeni, oziroma da se bo o njihovih rešitvah razpravljalo na tej seji.

Analizo stroškov ŽELEZARJA v minulem letu je podal glavni urednik ŽELEZARJA in povedal, da sami stroški ŽELEZARJA niso prekoračeni, v poslovnem poročilu pa je to prikazano zaradi tega, ker so k stroškom ŽELEZARJA prišteli tudi stroški strokovne revije, ki jih krijejo vse tri železarne. Zato so sklenili naj se v bodoče stroški za ŽELEZARJA in revijo prikazujejo in vodijo ločeno

in tako tudi naročili odgovorni službi finančno računovodskega sektorja.

Tudi analizo vsebine ŽELEZARJA v prvih mesecih letošnjega leta je podal glavni urednik. Člane odbora je seznanil s podatkom, da se v vsebini ŽELEZARJA pojavlja vedno več člankov strogo vezanih na delo in življenje v železarni in da se razmerje takšnih člankov proti onim ki pišejo o občini, športu ali kulturi, že približuje odnosu 60:40 v korist tovarniškim člankom. Po razpravi o vsebini ŽELEZARJA so sprejeli te sklepe:

— uredništvo ŽELEZARJA naj obdrži razmerje 60 % člankov tovarniške vsebine in 40 % zunanjih prispevkov,

— od 1. aprila 1970 naj se v ŽELEZARJU odpre nova rubrika ali cela stran posvečena delu in življenju ostalih dveh železarn združenega podjetja Slovenske železarne,

— uredništvo ŽELEZARJA naj se potrudi in na leposlovni strani poizkuša večkrat zamenjati avtorje leposlovnih prispevkov, spisov, romanov in podobno.

Na predlog tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne so v redakcijski odbor, ki je bil do sedaj petčlanski, imenovali tov. Albino TUŠAR, prof. sociologije v kadrovskem sektorju, na predlog tovarniške konference Zveze mladine pa še tov. Ernesta ZUPANA, delavca plinske in vodne energije, kot predstavnika mladine. Obema so odobrili honorar, ki ga imajo dosedanja člani redakcijskega odbora, uredniki raznih rubrik.

Po poročilu sekretarja tovarne o dosedanjem izdajanju informacij in o možnostih za ustanovitev informativne službe v tovarni ter na podlagi razprave po tem zelo važnem vprašanju so sklenili, da je do naslednje seje treba pripraviti program izdajanja informacij, do 1. maja letos pa ustanoviti informativno službo.

Ob koncu seje so rešili še nekaj tekočih vprašanj.

10. seja komisije za nagrajevanje v valjarni Bela

Komisija za nagrajevanje v valjarni Bela se je sestala 18. marca. Najprej so pregledali sklepe, sprejete na zadnji seji in ugotovili, da so bili vsi tudi izpolnjeni.

Na seji je bil sprejet sklep, da je treba maso deliti na oddelke in sicer bluming — štekel, oblikovalnica profilov in površinska obdelava. Obratovodstvu so naročili, da skupaj z odgovornimi službami izdela sistem delitve, tako da pri posameznih oddelkih ne bi bilo odstopanj.

Drugi sklep se nanaša na spremembo kategorij za po-

samezna delovna mesta v omenjenih treh oddelkih. Znano je, da se je od takrat, ko je bila izvedena kategorizacija delovnih mest v železarni, pa do danes marsikaj spremenilo. Uvedli so nekatere nove kvalitete, spremeni se način predelave in obdelave materiala, imajo pa tudi nekaj novih naprav, tako da je obenem spremenjen tudi način dela. Vodje posameznih oddelkov so komisiji predložili predloge za spremembo kategorij oz. skupin na posameznih delovnih mestih. Komisija se je s predlogi strinjala in jih bo z vso potrebno dokumentacijo predložila sektorju za ekonomiko podjetja v proučitev.

Inž. Črv je prisotne seznanil s pravilnikom za plačevanje režijskih ur, kadar delajo z zmanjšano posado. Ob koncu seje so obravnavali še predlog, da bi ogrevalcem globinskih peči povečali kategorijo iz osme na deveto, vendar komisija meni, da je bolje, če ogrevalcem ne pišejo črnih ur, ampak vse ure v normi skupine, v kateri delajo. Tak postopek bo v veljavi, dokler ne bo rešeno vprašanje kategorizacije, narkar bo komisija ponovno obravnavala omenjeno vprašanje. Vodjem posameznih oddelkov so naročili, naj redno zasledujejo ure in nadure v svojih oddelkih. Podatki morajo biti zbrani za pretekli mesec do 9. v tekočem mesecu, ko komisija obravnava delitev mase.

Seja komisije za novatorstvo in racionalizatorstvo v predelovalnih obratih

Pretekli četrtek je bila seja komisije za novatorstvo in racionalizatorstvo pri svetu DE predelovalni obrati. Predsednik komisije inž. Dušan Prešern je predlagal dve točki dnevnega reda. Obravnavali so dva predloga. Obširneje so govorili o predlogu št. 1926, ki ga je predložil avtor izboljšave Viktor Kokošar, kontrolni varilec v elektrodnem oddelku. Pri električni obločni peči za taljenje varilnega praška je izboljšal obstojnost vrhnega dela oboka peči. Tako je podaljšana obstojnost peči, manj bodo imeli remontov in s tem v zvezi tudi stroškov.

Zatem je komisija obravnavala tudi predlog št. 1930. Dogovorili so se, da bodo o tem predlogu ponovno razpravljali in sprejeli ustrezen sklep na prihodnji seji komisije.

Seja sveta DE predelovalni obrati

Seja sveta DE predelovalni obrati, ki je bila v petek 20. 3., se je udeležilo 24 članov. Predsednik sveta DE Rok Globočnik iz žebjarne je predložil štiri točke dnevnega reda. Najprej je bilo na vrsti poročilo komisije za proizvodnjo za januar in februar, nato so poslušali poročilo komisije za nagrajevanje ter komisije za varstvo pri delu. Na koncu pa še poročilo o zaključnem računu za leto 1969.

Na osnovi poročil in razprave je svet DE sprejel tri sklepe. Prvi se nanaša na poročilo šefa DE o izpolnjevanju sklepov prejšnjih sej glede kvalitete žice in TVT, ki jih dobivajo iz valjarne Bela. Vodstvo delovne enote je to vprašanje urejalo skupaj z vodstvom valjarne Bela in sta

oba problema delno tudi rešena. Rešen ni kvalitetni problem žice. Prvi sklep govori tudi o začasni namestitvi delovodje v žičarni II do konca februarja in bo treba delovno mesto delovodja ponovno objaviti.

Vodstvo DE mora s kadrovskim sektorjem urediti tudi vprašanje izpitov za voznike vilicarjev ter vprašanje priučevanja novosprejetih delavcev in preventivne preglede zaposlenih po pravilniku in zakonu. Svet DE tudi meni, da je treba zdravniške preglede zaposlenih izvajati po pravilniku.

Svet DE naroča vodstvu DE, da uredi vprašanje ventilacije v pocinkovalnici in lužilnici HVZ ter v čistilnici v elektrodnem oddelku.

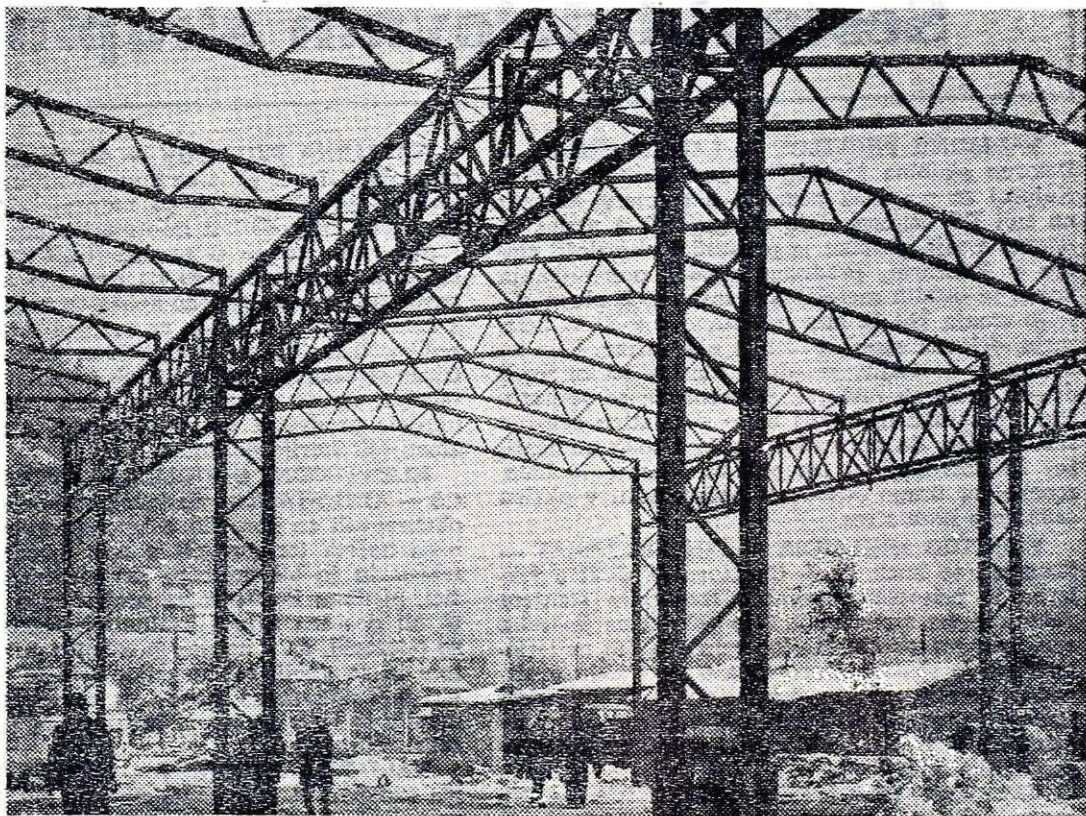
6. seja komisije za kadre in medsebojne odnose v valjarni Bela

Na seji komisije za kadre in medsebojne odnose 19. 3. so največ govorili o razporejanju novosprejetih delavcev, internih premestitvah ter premestitvah delavcev iz valjarne 1300. Iz poročila je razvidno, da je bilo v oddelku površinske obdelave sprejetih šest novih delavcev, ki jih bodo razporedili na začetna delovna mesta. V oblikovalnici profilov bosta dobili delo dve delavki. V valjarni žice so novosprejetemu delavcu dodelili mesto adjusterja,

dve sodelavki pa so razporedili na žerjave.

Iz valjarne 1300 so dobili tri delavce in jih razporedili v oddelku površinske obdelave, kjer bodo zaposleni na delovnih mestih strojni brusilec in flemar gredic. Tarifne postavke bodo ostale nespremenjene. 19 delavcev je napredovalo iz nižjega na višje delovno mesto, le dva delavca iz višjega na nižjega.

Ob koncu seje so obravnavali še prošnjo sodelavca Franca Dolinarja in sprejeli sklep, naj zadevo uredi vodja oddelka v okviru danih možnosti. — or

Pionirski objekt, ki je bil grajen iz hladno oblikovanih profilov, je hala Kovinotehne na Plavžu, ki je tudi investitor, medtem ko sta halo projektila Slovenija-projekt iz Ljubljane in Metaloprojekt iz Zagreba, izvajalec del pa je bil Kovinoservis Jesenice. Konstrukcije iz hladno oblikovanih profilov so najmanj 20 % lažje od konstrukcij iz klasičnih toplo valjanih profilov in seveda so s tem tudi znatno cenejši. Hladno oblikovani profilji lahko pri uporabnosti zamenjajo oz. nadomestijo 90 % toplo valjanih profilov, seveda pa se to povezuje s spremenjenim celotnim konceptom reševanja projektiranja objektov. Več o prednosti in uporabnosti HOP boste lahko prebrali v naši prihodnji številki

Gregor Klančnik,
generalni dir. ZPSŽ

(Nadaljevanje s 3. strani)

Kvalitetni asortiment in specializacija proizvodnje

V blagovni proizvodnji se prekriva v letu 1970 le še proizvodnja valjanega paličastega in vlečnega paličastega jekla, kar je posledica postopnega uveljavljanja načel grobe delitve proizvodnega programa, sprejetih v integralnem razvojnem programu slovenskih železarn (oktober 1968). Za ti dve grupi izdelkov, ki se v letu 1970 pojavljata še v proizvodnih programih vseh treh železarn, je izdelana delitev proizvodnje po posameznih osnovnih kvalitativnih skupinah. Ta delitev temelji na že pretežno specifičnih in delno na oceni okvirno zaključenih naročil za tekoče leto.

V blagovni proizvodnji valjanega paličastega jekla združenega podjetja so zastopana navadna jekla s 3 %, kvaliteta jekla s 60,7 % in plemenita jekla s 36,3 %.

Glede na kvaliteten asortiment se pri valjanem paličastem jeklu delno prekriva le proizvodnja kvalitativnih — ogljikovih, plemenitih konstrukcijskih ogljikovih in plemenitih konstrukcijskih legiranih jekel — jekla za cementacijo in oplemenitenje. To so jekla z najširšim namenom uporabe in bodo že zaradi količinskih potreb vedno predstavljala proizvodni program vseh profilnih valjarn.

Od kvalitetnih legiranih jekel izdelujejo Jesenice le jekla za avtomate in legirana konstrukcijska jekla St. 52, medtem ko izdelujejo Store iz te grupe le vzmetna jekla. Proizvodnja istih vrst jekla na Ravnah (2.000 t) se nanaša le na izvoz (Kitajska), ker tega naročila Store niso mogle prevzeti.

Pri proizvodnji ogljikovih orodnih jekel je proizvodnja Jesenic omejena le na jeklo za kose, izdelava katerega ostane na Jesenicah vse do ukinitve obratovanja valjarne profilov na Javorniku.

Pri vlečenem jeklu je specializacija proizvodnje glede na kvaliteten asortiment popolnejša. Štorka proizvodnje vlečenega jekla zajema v grupi kvalitetnih ogljikovih jekel le specializirane profile in grupi kvalitetnih legiranih jekel vzmetna jekla, medtem ko

— Jesenice	863,682.000 din ali	61 %
— Ravne	394,200.000 din ali	28 %
— Store	157,703.000 din ali	11 %

Združeno podjetje	1.415,585.000 din ali	100 %
-------------------	-----------------------	-------

Od ustvarjene realizacije odpade 77 % na izdelke 114. panoge, 22,7 % na izdelke 117. in 0,3 % na izdelke 116. panoge.

Ti odnosi po posameznih železarnah variirajo v širokih mejah, in sicer: 114. panoga med min. 57 % (Ravne) in maks. 88,8 % (Jesenice) ter 117. panoga med min. 11 %

zajema ta grupa na Jesenicah jekla za avtomate.

Proizvodnja nerjavih in ognjestalnih vrst jekla na Jesenicah se nanaša izključno le na ventilska jekla, katerih tudi do sedaj Ravne niso izdelovale. Iz navedenega je razvidno, da je bila že v prvem letu dosežena sorazmerno dobra delitev proizvodnega programa po vrstah jekla.

NAČRT REALIZACIJE

Eksterna realizacija osnovne dejavnosti ali vrednosti prodanih izdelkov združenega podjetja znaša 1.415,585.000 din, s prištevkem realizacije pomožne dejavnosti pa milijardo 421.122.000 din. Osnovna (iz katere izvira tudi poprečna prodajna cena) in za medsebojne primerjave pristojna je realizacija osnovne dejavnosti. V tej realizaciji so posamezne železarn zastopane z:

(Jesenice) in maks. 43 % (Ravne).	
Iz realizacije osnovne dejavnosti in količinskega obsega blagovne proizvodnje rezultirajo poprečne prodajne cene, ki po posameznih železarnah znašajo:	
— Jesenice	2.514 din/ton
— Ravne	3.725 din/ton
— Store	2.037 din/ton

Poprečna prodajna cena v izvozu po posameznih železarnah se giblje predvsem v odvisnosti od razmerja med izdelki 114. in 117. panoge v realizaciji izvoza.

Tudi poprečne prodajne cene po posameznih železarnah variirajo v dokaj širokih mejah, in to v odvisnosti od proizvodnega asortimenta.

NAČRT IZVOZA

Po izdelanih načrtih izvoza posameznih železarn znaša predvideni obseg izvoza združenega podjetja slovenskih železarn 48.180 ton jeklarskih izdelkov v vrednosti 8.165,400 dolarjev oziroma 113,592.600 dinarjev.

Predvidena količina izvoza

48.180 ton predstavlja okroglo 9,1 % od blagovne proizvodnje združenega podjetja in dinarska vrednost 113,592.600 din okroglo 8 % od eksterne realizacije združenega podjetja. Ta obseg izvoza — 9,1 % od blagovne proizvodnje — je relativno nizek in se giblje pod poprečjem v državnem merilu, ki naj bi znašalo 10 % od obsega blagovne proizvodnje. V izvozu združenega podjetja po količini in vrednosti je udeležba železarn naslednja:

Podjetje	Količina		Realizacija		Popr. cena \$/ton
	ton	%	\$	%	
Jesenice	26.300	54,6	3.315.400	40,6	126,0
Ravne	17.000	35,3	4.000.000	49,0	235,0
Store	4.880	10,1	850.000	10,4	174,0
Združ. podj.	48.180	100,0	8.165.400	100,0	169,0

Po panogah proizvodne dejavnosti so v dolarski vrednosti izvoza zastopani izdelki 114. panoge z 71,9 % in izdelki

Pan.	Jesenice		Ravne		Store		Združ. podjetje	
	\$	%	\$	%	\$	%	\$	%
114.	2.669.900	80,5	2.600.100	65,0	600.000	70,6	5.870.000	71,9
117.	645.500	19,5	1.399.900	35,0	250.000	29,4	2.295.400	28,1
Skup.	3.315.400	100	4.000.000	100	850.000	100	8.165.400	100

Glede na področja bo 97,2 % vrednosti izvoza realizirano na konvertibilnem in ostanek 2,8 % na klirinškem področju. Razen opisanega obsega proizvodnje je predvidena še

117. panoge z 28,1 %. V teh strukturah izvoza združenega podjetja — je udeležba posameznih železarn naslednja:

Sestanki delovnih skupin

VALJARNE PROFILOV — LAHKE PROGE

Delovna skupina Markelj je imela setanek 9. 3. Najprej so poslušali poročilo o sprejetih sklepih na seji DS valjarn, nato pa govorili o planu za marec. Vodja skupine je prisotnim obrazložil stanje v železarni, predvsem zaradi pomanjkanja koksa in ostalih metalurških surovin. Z obrazložitvijo stanja kot je bilo prikazano v 6. števil. Železarja, delovna skupina ni bila zadovoljna. Plan za marec je dosegljiv, seveda v kolikor ne bi imeli drugih težav ali zastojev. Obravnavali so še poročilo s sestanka delovodij ter o normativu delovne sile. Menijo, da normativa ne bi kazalo povečati, ker še dosedanja ni izpopolnjen in morajo bolezensko ter drugo odsotnost nadoknaditi v okviru sedanjega normativa.

ELEKTRO JEKLARNA — IZMENA LEGAT — Sestanek so imeli 19. 3. Obratovodja elektro jeklarne je prisotne seznanil s trenutnim stanjem železarne, na sestanku je bilo rečeno, da je treba varčevati pri porabi ferolegur in drugem materialu. Nato je sledila informacija o povečanju proizvodnje na električnih pečeh ter o vložku, predvsem starem železu. Z vzdrževanjem žerjavov niso zadovoljni. V 17 dneh so imeli kar 200 ur zastojev zaradi okvar na žerjavih.

VALJARNE PROFILOV — TEHTNICA — Na sestanku delovne skupine 19. 3. so najprej prebrali zapisnik zadnjega sestanka, nakar so sledili odgovori na vprašanja iz prejšnjih sestankov. Ob koncu se je bila na dnevnem redu še informacija obratovodstva. Prisotni delavci niso imeli pripomb, razkladalce blumov pa so opozorili, da je treba žerjavovodja magnetna obvestiti, koliko šarž je na kamionu, da jih bo lahko odlagal na odrejena mesta.

VALJARNA PROFILOV — ADJUSTAŽA

Na sestanku delovne skupine Zupan v adjustaži valjarne profilov, dne 19. 3. so najprej odgovorili na vprašanja in poslušali informacijo obratovodstva. Razpravljali so še o premestitvah v oddelku in stroških zaradi poškodb na delovnih mestih. Odgovor na vprašanje glede koksa so vzeli na znanje z določeno rezervo, nato pa sprejeli sklep o razporeditvi delavcev na izpraznjena delovna mesta. Glede stroškov zaradi poškodb na delovnih mestih menijo, da so previsoki in bodo potrebni novi ukrepi, predvsem pa preventivne mere, da bi zmanjšali število poškodb.

ELEKTRODNI ODDELEK — OPLAŠČEVALNICA — ADJUSTAŽA — Sestanek so imeli 11. marca, obravnavali so poročilo o izpolnjevanju proizvodnega načrta ter govorili o reklamacijah. Plan v februarju je bil presežen pri elektrodah ter VA žici, medtem ko načrt za proizvodnjo EP praška ni bil dosežen zaradi kvalitetnih težav. Zavijalke so opozorili, da v nekaterih zabojih manjkajo kartoni in so dobili reklamacije. Delo je treba opraviti bolj odgovorno, krivca pa kaznovati. Ker primanjkuje Fe v traku, je bojazen, da ne bi mogli redno obratovati.

VALJARNA PROFILOV — TEŽKA PROGA — Na sestanku 14. 3. je vodja skupine tov. Praprotnik govoril o izpolnjevanju proizvodnega načrta za februar in marec. Za tekoči mesec je bilo rečeno, da ga lahko izpolnijo ob vestnem delu in doprinosu vseh zaposlenih za zmanjšanje zastojev. Zagotoviti je treba tudi ustrezen vložek. Bilo je nekaj pritožb zaradi nagrajevanja, to je nizkih tarifnih postavk in skupin. Le te so drugačne kot v valjarni Bela; zakaj obratovodstvo ni odobrilo, da bi dobili zaposlitev v valjarni Bela. Na vprašanje je

odgovoril vodja delovne skupine in povedal, da mora težka proga obratovati še naprej, da lahko zadosti potrebam lahke proge in zunanjih naročnikov. Povedal je tudi, da so se tarifne postavke v marcu povečale na račun gibljivega dela in staža. Odprto je tudi vprašanje glede napredovanja in delavcev, ki tudi po upokojitvi delajo naprej.

VALJARNA PROFILOV — LAHKE PROGE — Vodja skupine tov. Mežnarc je obrazložil naloge, ki jih čakajo pri izpolnjevanju proizvodnega načrta v tekočem mesecu. Ni bojazen, da plana ne bi dosegli, če bo na razpolago ustrezen vložek. Imajo pripombe glede norme za nekatere kvalitete. Sestavljene bi morale biti posebne obračunske norme, razpravljali pa so tudi o koriščenju dopusta. Vodja delovne skupine vprašuje, kdo je odgovoren za popravilo visokotlačnega cevovoda v Javornškem rovtu. Na cevovodu je bilo več okvar, popravila pa trajajo dalj časa kot pred leti.

STROJNO VZDRŽEVANJE — Na skupnem sestanku delavcev, zaposlenih v oddelkih montaža, žerjavni oddelki in instalacija Javornik, dne 18. 3., so najprej želeli odgovore v zvezi s sklepi, sprejetimi na prejšnjem sestanku. Zanimalo jih je tudi, kako bo z ustavljanjem obratov, to je težke proge, lahkih prog in valjarne 1300. Pojasnilo je dal šef vzdrževanja. Rečeno je bilo, da imajo v zvezi z nagrajevanjem stalna vprašanja. Več kot tri mesece je odprto vprašanje premij in menijo, da so vsi zaposleni v obratu upravičeni do njih. Šefu vzdrževanja so naročili, da ponovno posreduje na SEP, tako da bi s 1. 4. zadevo rešili in začeli z izplačevanjem premij. Pri nagrajevanju so prevečlike razlike med najnižjo in najvišjo plačo v Jugoslaviji. Imajo tudi pripombe glede izjave centralnega odbora sindikatov o razmerju plač 1:5, ki je bila posredovana prek televizije. Rešiti bo treba vprašanje delavcev, ki zaradi prevoza na delovna mesta skrajšujejo delovni čas skoraj za polovico. Problem naj uredi tov. Peternel, ki bo tudi posredoval vsem delovodjem podatke o tem, kako naj bi v obratu koristili dopuste v odnosu na proste dni.

slovenskih železarn

blagovna menjava z državami SEV (železarna Jesenice) v količini 4.700 ton in vrednosti 917.500 dolarjev.

Finančni načrt

Finančni načrt je najvažnejši del gospodarskega načrta. V njem je izražena donosnost naložb, reproduktivna sposobnost, celotna poslovna tvorbnost podjetja in delež delovne skupnosti.

Organizacije združenega dela, ker so v sanacijskem obdobju, so bile dolžne svoje finančne načrte sestaviti tako, da predstavljajo maksimalne napore za znižanje stroškov.

ne potrošnje in uravnovešene prelive z delitvijo dohodka.

Zbir kaže, da bo celotni dohodek združenega podjetja znašal 1.654.819.000 din, dohodek podjetja 390.705.000 din, ostanek dohodka za sklade ali dobiček pa 31.592.000 din.

Po tem načrtu bo dohodek podjetja znašal 23,7 % celotnega dohodka, akumulativnost proti celotnemu dohodku pa 1,9 %. Za pravilno predstavbo je treba pri ugotavljanju donosnosti upoštevati tudi amortizacijo, ki se pretežno uporablja za razširjeno reprodukcijo in predstavlja 5,7 % celotnega dohodka. Posamezne železarnice so zastopane:

	Jesenice	Ravne	Štore
— v celotnem dohodku z	62,2 %	27,6 %	10,2 %
— v dohodku podjetja z	51,0 %	32,5 %	16,5 %
— sredstvih za OD z	51,8 %	30,2 %	18,0 %
— sredstva za sklade s	6,3 %	72,0 %	21,7 %

Pod predpostavko, da bo nega podjetja znašala 12.017 poprečna zaposlenost združenega podjetja, in to

— Jesenice	6.050 delavcev ali 50,4 %,
— Ravne	3.610 delavcev ali 30,0 %,
— Štore	2.357 delavcev ali 19,6 %,

bodo poprečni neto osebni dohodki znašali:

— na Jesenicah	1.250 din na zaposl./mesec,
— na Ravnah	1.225 din na zaposl./mesec,
— v Štoreh	1.135 din na zaposl./mesec.

Gospodarski načrt železarnice Ravne predvideva poleg gornjih osebnih dohodkov izplačevanje dopustnega dodatka v breme sklada skupne porabe, kar pomeni, da bodo predvideni prejemki na višini železarnice Jesenice. Akcijski programi naj bi posebno pozornost posvetili znižanju vseh vrst potrošnje, povečanju kvalitete proizvodnje in zboljšanju dohodkovne donosnosti. Spodbuda v udeležbi pri delitvi dohodka na osebne dohodke je pogoj uspeha podjetniške donosnosti v samoupravnem sistemu, zato

naj bi učinki dela postali resnično merilo prejemkov delavcev. Podrobni načrt raziskovalne dejavnosti, predvidenih izboljšav tehnologije in normiranje potrošnje, naj bi ta strmljenja zajel.

V gospodarskem načrtu za leto 1970 so že delno zajete akcije, ki naj v organizacijah združenega dela pomenijo povišanje dobiti (izplena) in relativno znižanje potrošnje ter s tem večjo rentabilnost proizvodnje; več pa bi se na tem področju morale obvezati delovne skupnosti z bolj smelo izdelanimi in konkretno na obrate in posameznike razdeljenimi zadolžitvami.

Ob upoštevanju obsežnih naložb v osnovna sredstva in nizki produktivnosti kapitala tako načrtovanje pomeni relativno skromno predvidenje povečevanja obsega poslovanja, zlasti realizacije. Upoštevati je namreč treba, da bo 8,15 % povišanje cen letos veljalo celo leto, in če upoštevamo le to, dejansko načrt predvideva le 4 % povišanje realizacije.

Res je, da ni toliko važen obseg blagovne proizvodnje, izražen s tonažo, kot je važna struktura ali še bolj donosnost prodaje. Te pa vendar ne moremo toliko izmenjati, da ne bi višina realizacije že pomenila tudi višine dohodka, ki ob upoštevanju fiksnih stroškov z rastjo proizvodnje raste.

Na podlagi ugotovitev sklepov računov za leto 1969 si moramo letos prizadevati:

1. za izboljšanje produktivnosti kapitala,
2. za povišanje koeficienta obratnih sredstev,
3. za izboljšanje strukture virov obratnih sredstev,
4. za povišanje dobitja (izplena) in izboljšanje kvalitete izdelkov,
5. za odpravo nerentabilne proizvodnje,
6. za selektivnejšo politiko prodaje,
7. za izboljšanje poslovnosti in dosledno izvrševanje vseh pogodbenih obveznosti do kupcev,
8. za deblokado žiro računov in s tem nemoteno izplačevanje osebnih dohodkov,
9. za omejitev investicijskih naložb na tiste objekte in dela, ki takoj vplivajo na povečanje dohodka.

Zakonodaja, ki usmerja tokove na pozicije reforme, zahteva od vseh sestavin samoupravne družbe, predvsem pa od delovnih skupnosti proizvodnih organizacij, prispevek za večjo rentabilnost in donosnost podjetniške dejavnosti. Direkcija združenega podjetja si bo poleg vodstev organizacij združenega dela v asociacijah, predstavniških forumih in bankah prizadevala za reševanje tistega, kar ni v domeni in moči delavcev proizvodne tvorbe slovenskih železarn. Vse to pa bo neučinkovito, če sami ne bomo izkoristili vseh notranjih rezerv na področju izkoriščanja sredstev za delo, surovin, pomožnega materiala in energije in dosegli večje učinkovitosti naše prisotnosti na delu.

Leto 1970 bo leto težke preizkušnje za združeno podjetje in za vse organizacije združenega dela, saj moramo dokazati, da smo produktivni, proizvodni ustvarjalnosti potrebni in ekonomsko perspektivni. Letos bo zaključeno tekoče srednjeročno obdobje razvoja, naslednje leto stopamo v novo petletno razvojno obdobje 1971—1975, zato moramo letos izdelati integralno usklajeni srednjeročni načrt razvoja slovenskih železarn. Pri tem pa si moramo zadati nalogo, da bomo ob relativno skromnih dopolnilnih naložbah in povečanjem skladu trajnih obratnih sredstev dosegli rentabilnost poslovanja v vseh organizacijah združenega dela ter na podlagi lastne reproduktivne sposobnosti in soudeležbe zahtevali kredite za nove, večje, v srednjeročnem načrtu predvidene investicijske naložbe. Načrtovanje od predvidevanja do realizacije bo torej glavno opravilo združenega podjetja. Leto 1970 bo pri tem posebno pomembno. Ni zato naključje, da so člani delavskega sveta zahtevali pospešeno oblikovanje direktije s primernimi in za določena področja specializiranimi strokovnimi delavci.

Slavko Tarman:

Maskiranje in zatemnitev v industriji

7

Industrijska sredstva so ustrežnejša (lažje, hitreje in bolje se vžgejo, določi se lahko potrebna količina na osnovi proračuna) v primeru pomanjkanja industrijskih sredstev pa pridejo v poštev tudi priročna sredstva, ki jih lahko pripravi vsak posameznik — laik. Ustvarjanje megle in dima lahko izvajamo iz zemlje ali iz zraka. Pri uporabi iz zemlje imamo posebne dimne škatle in brizgalce megle, iz zraka pa ustvarjamo dimno zaveso s posebnimi napravami, ki so montirane na letala. Medsebojna oddaljenost posameznih dimnih škatelj, razporejenih frontalno in globinsko — je različna, kar je odvisno od velikosti škatlje, vrste dima, meteoroloških pogojev (brzina in smer vetra, padavine, sneg, dež), pokritosti zemljišča itd. Da bi dosegli optimalne rezultate je potrebno, da je maskirana površina 5 do 10-krat večja od površine objekta, ki ga želimo maskirati na ta način. Kot priročno sredstvo za proizvodnjo dima in megle lahko uporabljamo vlažno slamo, hlevski gnoj, listje itd. Optimalne rezultate dosegamo, če pomešamo žaganje z nafto ali odpadnimi strojnimi olji — v tem primeru ustvarimo velike količine gostega dima. Toliko o vrstah in načinih maskiranja.

Pa si oglejmo še zatemnitev kot poseben način maskiranja.

Zatemnitev

Zatemnitev ima velik pomen kot preventiven ukrep zaščite v vojni. Posebno je zatemnitev pomembna v primeru, ko nasprotnik bombardira ali v primeru, ko rakete usmerjajo s pomočjo toplotnih in svetlobnih teles. Da agresorju onemogočimo odkrivanje ciljev je treba vsestransko zatemniti mesta, naselja in industrijska podjetja. Ti ukrepi onemogočajo na eni strani odkrivanje svetlobe, ne glede na smer opazovanja, po drugi strani pa se pod pogoji zatemnitve gospodarsko in družbeno življenje dežele neovirano nadaljuje. Po II. svetovni voji so sodobna borbeno letala opremljena z radarji, ki delujejo na načelu infra-rdečega in toplotnega sevanja in tako z uspehom odkrivajo cilje z velike višine.

V začetku dobimo vtis, da je svetlobno maskiranje — zatemnitev — enostavno in lahko delo, kar je delno tudi res, zato pa zahteva vrsto organizacijskih ukrepov, materialno pripravljenost, disciplino, natančnost in strogo kontrolo.

Vsekakor je zatemnitev samo en preventivni ukrep v vrsti ukrepov civilne obrambe, s katerimi ustvarja celoto. Skratka, razvidno je, da bodo morali biti plani civilne obrambe sinhronizirani in zastavljeni tako, da predstavljajo logičen in sprejemljiv vrstni red dela in postopkov vseh pripadnikov civilne obrambe kot tudi ostalih državljanov, ne glede na to, kje so ti v času alarmiranja ob nevarnosti iz zraka. Da bi to dosegli morajo vsi posamezniki, družine, podjetja, ustanove in mesta (z vsem prebivalstvom) poznati do podrobnosti postopke in načine zatemnitve na znak alarma. Za izvrševanje te naloge je potrebno že v mirnem času načrtno in sistematično informirati javnost preko komunikacijskih sredstev (radio-televizija, tisk, priročniki, predavanja, oglasne deske ipd.).

Načelno niso vsa mesta med vojno enako izpostavljena zračnim napadom, kar je odvisno od vrste okoliščin (bližina meje, vojaški pomen mesta, pomen gospodarskih naprav). Zato se tudi zatemnitev izvaja v skladu s stopnjo ogroženosti. Z ozirom na to delimo zatemnitev na:

- normalno ali delno zatemnitev
- ter popolno zatemnitev

Normalna (delna) zatemnitev se izvaja takrat ko nastopi vojna nevarnost na vsem ozemlju države in traja ves čas vojne — vsak dan od mraka do zore. Cilj normalne (delne) zatemnitve je, da v čim večji meri zmanjšamo svetlobo, ki jo ustvarjajo svetlobna telesa v naseljih, industrijskih centrih in drugih objektih z namenom, da ta svetloba ne bi bila vidna iz večjih višin in daljav. To lahko dosežemo s popolno zatemnitvijo notranjih prostorov, izklopom vsake odvečne zunanje svetlobe, z zmanjševanjem jakosti svetlobe oziroma zasenčenjem tistih zunanjih svetlobnih teles, ki jih ne moremo pogrešati pri nemotenem poteku prometa in dela.

Spomini iz NOB Jože Vidic

Jeseniški skojevci umirajo za domovino

(Nadaljevanje)

Nekatere matere so v hodniku jokale. Ferdo se je ozrl po hodniku, se ponosno vzravljal in glasno dejal: »O, jokali pa ne bomo.« Mati mu ni ničesar rekla, samo objela ga je, tako je bila ponosna nanj. Na sodišču je zapornike zagovarjal dr. Lemež iz Ljubljane, ki je 1926. leta na Jesenicah botroval razvitju prapora Nedvisne socialistične stranke Jugoslavije, podružnice Jesenice. Jože Gregorčič je marca 1940. leta izjavil: »Ferdo Koren je naša nada.« (opomba: marca 1971. leta bo minilo 30 let od zborovanja jeseniških skojevcev na Poljanah. Dobro bi bilo, če bi se mladina spomnila tega dogodka).

Začetek vojne je Ferdo dočkal v ljubljanskih zaporih. Ze prvi dan vojne so ga odpustili domov. Tudi Jože Gregorčič in drugi mladinci so se vrnili na Jesenice.

Drugi dan popoldne je bil pri Konjiču na Javorniku sestanek, ki ga je vodil Vencelj Perko. Na sestanku so starejši ljudje izrazili pomisleke, da vojne ne bo tako hitro konec, mladina pa je odločno zahtevala, da stopi v borbo. Mladina je namreč verjela, da bo rdeča armada hitro strla fašistični pohod po Evropi. Ker pa je Jugoslavija

zadnje dni marca 1941. leta podpisala pakt s Sovjetsko zvezo, so mnogi upali, da bo Rusija takoj stopila v vojno na stran Jugoslavije. Navdušeni mladinci so z rdečo zastavo korakali skozi Jesenice proti železniški postaji. Prostoovoljci, ki so hoteli braniti domovino, so se odpeljali proti Novemu mestu. Tam so doživeli razsulo stare Jugoslavije. Ferdo je nadaljeval pot do Karlovca, kajti prepričan je bil, da se na jugu države vojakji še vedno bijejo z Nemci. V Karlovcu je zagledal nemške zastave in prve ustaše. Izmučen se je peš vrnil domov in skoraj jokajoč materi poizvil: »Taka morala, toliko fantov, na kupe orožja, pa so nas oficirji in ministri prodali.«

Prvi mesec po okupaciji se je Ferdo svobodno gibal po Jesenicah. Nekaj časa je delal v železarni. Do napada Nemčije na Sovjetsko zvezo je nemška tajna policija skrbno zbirala podatke o komunistih, toda večino njih so pustili na svobodi. Čim pa je Nemčija napadla Sovjetsko zvezo, so se začele aretacije. 23. junija 1941. leta so gestapovci potrkali na vrata Korenove družine. »Ni ga doma,« je dejala mama, sinu pa hitro sporočila, naj ne hodi domov, ker ga išče nemška policija. Od

tistega dne naprej Ferdo ni več spal doma. V hišo je prišel še enkrat, toda kar podnevi. Mama in sestra sta mu pomagali napolniti nahrbtnik. »Mama, brez semena ni klasja. Vem, da me čakajo težki dnevi. Mi se bomo žrtvovali za boljše življenje prihodnjih rodov,« je Ferdo ob slovesu tolažil mamo. Prav v tistem trenutku pa so se v spodnji veži zopet zaslišali policaji. Ferdo je stekel po stopnicah navzgor in tam počakal, da so gestapovci odšli.

Gestapovci so po tem dogodku dan za dnem hodili h Korenovim spraševati, kje je sin. Sestra Dana je gestapovcem natvezla, da je Ferdo verjetno odšel na delo v Nemčijo. Seveda ji tega niso verjeli, a vedeli le niso, kje je. Družki, šef jeseniških gestapovcev, je Korenovim postavljaj ultimatum: če ga do tega in tega dneva ne bo, vas bomo izselili. Rok je potekel, Družki je napovedal nov ultimatum, a Ferdo se ni javil jeseniškim gestapovcem. V drugi polovici julija je Ferdo sporočil domačim, da jih čaka ob cesti na Poljanah. Na sestanek je odšla cela družina, čeprav je bilo to zelo nevarno. S Ferdotom so se srečali v gozdu na Poljanah. To je bilo njihovo zadnje sreča-

nje pred smrtjo. Sestra Dana pravi, da je to srečanje napravilo na njo nepozaben vtis: »Bil je v kratkih hlačah, za pasom pa je imel bombo in pištolo na bobenček.« Partizanske kape ali druge oznake sploh še ni imel. »Kako je doma?« jih je vprašal ob stisku rok. »Vsak dan te iščejo gestapovci. Ne hodi domov, ker je nevarno zaradi agentov in zasede.«

Komaj so govorili deset minut, že je po cesti z Jesenic pridrdral gestapovski avto in se zaustavil na cesti točno nasproti grmovja, kjer so bili Korenovi. Ferdo je skočil v gozd, domačim pa je ob slovesu rekel: »Brez skrbi, živite, me ne dobijo.«

Kmalu se je izkazalo, da se je gestapovski avto slučajno ustavil na cesti, menda je šofer nekaj popravljaj. Ko je odpeljal dalje, so domači klicali Ferdota nazaj, a ta je bil že visoko nekje v hribu.

Ne gre pa prezreti neke čudne navade jeseniških skojevcev predvojne generacije. Zelo radi so se sestajali po raznih gostilnah. Gostilniška »bolezen« jih je spremljala celo nekaj časa med okupacijo. Gostilne pri Lasanu, Žvabu, Koniču idr. so bila znana sestajališča skojevcev. Po sestankih so ponavadi peli in pili. Ferdo in Pavel Ko-

ren sta bila odlična pevca, oba pa sta tudi igrala na kitaro. Peta kolona je skrbno zbirala imena članov Skoja. Agentom ni bilo težko v raznih gostilnah priti v stik z napredno mladino. Posledice so nam danes znane: dve skojevski organizaciji, ena na Javorniku, druga Podmežakljo, sta bili decembra 1941. leta povsem uničeni. Ze prvo leto vojne so padli ali umrli nasilne smrti skoraj vsi vidnejši jeseniški skojevci, posamezni predvojni skojevci pa so takoj v začetku vojne prekinili vse stike s skojevsko organizacijo. Jeseniška mladina je krvavela, ker je želela lepše živeti. Do napada Nemčije na Sovjetsko zvezo so gestapovci kolikor toliko pustili komuniste pri miru, glavne aretacije pa so se začele (in to ne samo na Jesenicah) na dan napada Nemčije na Sovjetsko zvezo 22. junija 1941. leta. Ferda Korena, sekretarja jeseniških skojevcev, so nameravali aretrati 23. junija, to je drugi dan po napadu Nemčije na Rusijo.

V tem obdobju so bili v jeseniškem okrožnem komiteju KPJ naslednji tovariši: sekretar Viktor Kejžar, člani pa: Karel Preželj, Marjan Kavaljar, Franc Mencinger in Ru-

Milan Fülle

Tisoč let Prage

(Nadaljevanje)

Kulturne tendence Přemysla je nasledil tudi njegov sin Václav II., ki je začel s pripravi na gradnjo univerze. To je pri šlahi vzbudilo odpor in predčasno smrt kralja.

Univerzo v Pragi pa je uspel zgraditi že njegov vnuk Karel IV., sin Jana Luksemburškega in Václavove hčere Elirke, poslednje Přemyslovega rodu. Po njem je podedoval sin dobrodušnega kralja Jana, ki je nasledil zadnjega kralja rodu Přemyslov, češki tron in kulturne ambicije, ki pa jih je še poglobil, ko je v mladosti živel na francoskem dvoru. Ko je bil kronan in proglašen za kralja, je zasnubil Blanko, sestro francoskega kralja Filipa IV.

Karel je živel in delal za Prago. V njej je skoncentriral vse politično, gmotno in kulturno premoženje svoje

države. Še danes se v Pragi na vsakem koraku srečamo s spomeniki na tega vladarja, ki se je sestal z rimskim vladarjem. Takoj po svojem povratku iz Francije je dal predelati palačo praškega gradu, da je bila podobna palači francoskega kralja. Leta 1334 je naredil Prago iz škofovskega v nadškofovsko mesto in dal predelati romansko baziliko sv. Vita v gotsko katedralo. Navčrte zanjo je izdelal Matija z Arrasov, po njegovi predčasni smrti pa je začeto delo nadaljeval Petr Parleř. Leta 1348 je bila zgrajena praška univerza, po univerzah v Parizu, Padovi in Bologni četrta v Evropi. Kulturno aktivnost Karla IV. označuje cela vrsta velikih del. Tako je povišal Prago v nadškofovsko mesto, postavil je gotško katedralo, postavil je univerzo in dal zgraditi novo mestno četrto — praško Novo Mesto. Panoramo te četrti dokazuje premiš-

ljen urbanistični koncept. Novo Mesto je bilo zgrajeno na osnovi simetrično razporejenih ulic, ki se stekajo v tri trge. Na vseh dominantah Novega Mesta je dal zgraditi cerkve in samostane, ki so se dvigali visoko nad s. l. novanjškimi hišami in njim pripadajočimi vrtovi. Ti so tvorili zelene otoke v stanovanjskem delu mesta. Te cerkve so vsekakor zbirka vseh takrat obstoječih verskih stavb. Vse bogoslužje se je opravljajlo v latinskem jeziku. Izjema je bil le emauzski samostan, kjer so po papeževem dovoljenju smeli opravljati verske obrede v staroslovanskem jeziku. Ta samostan je prav tako pomemben za razvoj praške arhitekture, predvsem pa je s svojimi freskami pomemben za razvoj češkega stenskega slikarstva v dobi gotike.

Karlova zbirateljška sla, ki se je kazala v prvi vrsti z zbiranjem svetinj, zlatih

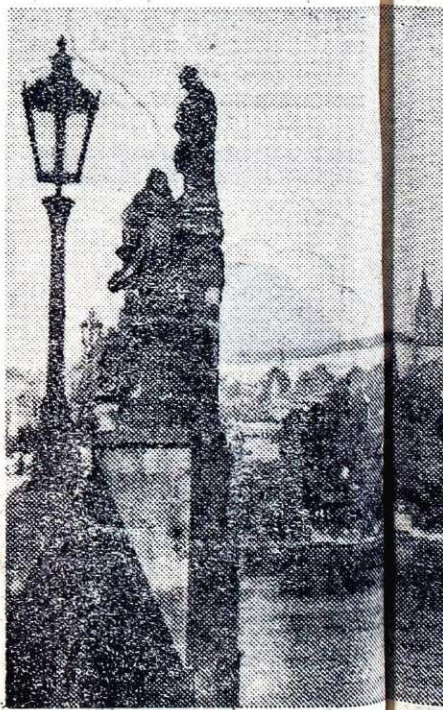
najdb in rokopisov na odlitkih, je obogatila glavne prostore svetovitske katedrale. To zbirko je vsako leto dopolnjeval z novimi predmeti iz celega kraljestva in izza meja svoje domovine, z njimi je naredil iz Prage evropsko romarsko mesto. Tu so se shajali popotniki iz domovine in tujine. Že tedaj so imeli lepo urejene vodovode, kanalizacijo, tlakovane ulice, država pa je plačevala delavce, ki so skrbeli za red in čistočo mesta. Za novimi zgradbami so se širili vinogradi, ki jih je ukazal nasaditi Karel IV. V Pragi je cvetela znanost, likovna in glasbena umetnost. Zdaj je vzniknil »krasni« stil, češka šola slikarstva in kiparstva, sem so prihajali posamezniki in skupine s celega kulturnega sveta. S seboj so prinesli svojo kulturo, modo, navade in filozofijo in s tem znatno pripomogli k naglemu napredku Prage.

Nič ne dokazuje veličastne kralje bolj kot besede Petrarce, ki je po obisku Prage napisal nadškofu Arnostu s Pardulic: »Priznam, da nisem še nikdar in nikjer videl nič tako razgledanega in izobraženega kot kralja in nekatere visoke moze okrog njega, moze, vredne najvišje hvale, odkar so se rodili atenski občani v Atenah pod Olimpom.«

Na koncu vlade Karla IV

(+ 1378) je bila Praga za Rimom in Carigradom tretje največje mesto Evrope, po številu prebivalcev (40.000) pa je bila za Rimom celo drugo največje mesto starega kontinenta.

V naslednjih 40 letih je dosegel stavbarski kulturni razmah v tem »vrtu razkošja« (hortus deliciarum), kot je

PRAGA — Hradčany

Papež. Ni nam znano, kdo jih je bil zadolžen za s skojevci in mladino. * * *

Prvi avgust 1941. leta je bil petek. Tistega dne sta v na Obranci padla Ferdo in Viktor Arzenšek. Vememu sekretarju Skoja se prvi pridružil skojevec Pa-

Koren, ki je padel 8. avgusta 1941. leta kot partizan v boju na Partizanskem vrhu v Melovici.

Smrti dveh jeseniških borcev so kmalu zvedeli v ozmanovi gostilni na Polah. Tistega dne je v gostilni pomagala Omanova žena z Jesenic. Z natararico so sta se odpravili na Oboro z izgovorom, da gresta brat maline. Ivana in Cilista res dobili padla partizana pod neko skalo na Ganci.

Prvi novici domači sploh niso mogli verjeti. Potem pa je pla v hišo Ferdotova sestra Ev črni obleki. Torej je le v hiši je zavlada nepoplačalost. Drugi dan se je vratil prikazal gestapovec Iški. »Zakaj ste tako žalostni? Kaj se je zgodilo?« je hlvsko vprašal. Korenovi so spovedali, da so zvedeli, da Ferdo padel na Obrancu. Druški se je najprej pozam, kako je bil Ferdo obli. Ko so mu povedali, je pil vest. »Bil je vodja kunistične mladine,« je di Druški, »bil je že ran, pa je še streljal in utri naše vojake.« Ošabno iši: jodil po sobi in zrl v solzani Ferdotovih sorodnikov, Ka-pm pa ukazal: »Pokopati Ru-gorate sami, brez pomo-

či, brez krste in to točno tam, kjer je padel.« Na vprašanje, kdaj ga bodo pokopali, so Korenovi odgovorili, da ga bodo pokopali čez dva dni.

Gestapovci so verjetno računali, da bodo pri pogrebu poleg Korenovih tudi partizani, pa jih bodo na grobu lahko pobili ali morda še koga ujeli. To je bil razlog, da so Korenovi še isti dan odšli na Obranco. Omanova Ivana je pohitela v Gorje in tam kupila dve krsti, ki jih je Kogoj s konjem odpeljal na Obranco. Tajnemu pogrebu dveh prvih padlih jeseniških borcev so prisostvovali Korenovi in Hamerškovi z Javornika (Arzenšek je namreč pri njih stanoval), Stane Balanč, Stane Lah, Ivana Oman, Martin Jan in Kogoj z Gorij.

Ko so Nemci zvedeli za tajni pogreb, so vse poklicali na zaslišanje. Stane Lah in Stane Balanč, ki sta prisostvovala pogrebu, sta bila pet mesecev kasneje ustreljena kot talca.

Na grobu Ferdota Korena in Viktorja Arzenška je bila vse do svobode partizanska javka za kurirje in terenske delavce. V bližini groba je do svobode padlo še pet tovarišev.

Korenova mama je večkrat obiskala grob svojega sina na Obranci. »V bližini groba je bil star štor,« se spominja Korenova mama, »štor je bil votel. Vanj sem dala pošto, včasih tudi cigarete ali kaj drugega, iz votline pa sem vzela literaturo.«

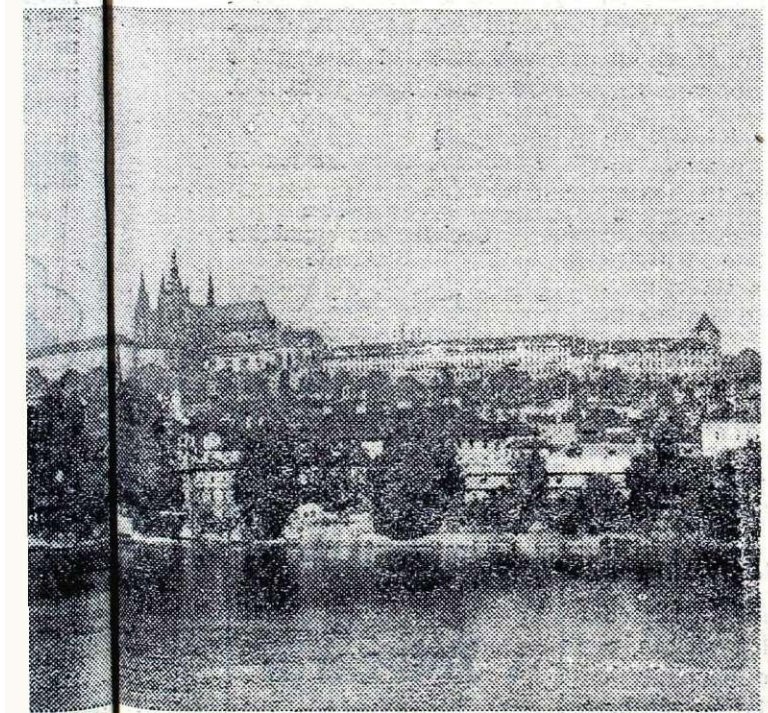
(Se nadaljuje)

za Po imenoval Karel IV., etje svisek.

po arlov sin Václav IV je po pa doval po svojem očetu za nje za kulturo, imel je go tek za svoje rodno mesto dal zgraditi nekaj noviter dokončal stavbe, ki jitar kralj ni utegnil. Bil jolik prijatelj ljudstva, kar ge pripeljalo do sporov s

takratnim dogmatskim klerom. Da bi se čimbolj zblizal z ljudstvom je zapustil grad in si uredil kraljevski dvor na Starem Mestu. Tu si je uredil tudi knjižnico rokopisov. Okrog sebe je zbral celo vrsto iluminatorjev, katerih dela lahko danes občudujemo v dunajski Narodni knjižnici.

(Se nadaljuje)

Miha Klínar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha Klínar: LUCI V SIVEM MESTU ● Miha K

113.

Nasilje je moralo popustiti!

Ne zato, ker bi oblast postala prijaznejša do delavstva, marveč zato, ker je delavsko gibanje postalo pod nasiljem še trdnejše, čeprav se je razvijalo podtalno, številčno sicer šibko, a po zavesti mnogo močnejše in nevarnejše, tako, da ga oblast ni mogla več kontrolirati. Zato ga je z določenimi omejitvami zopet dovolila. Ko se je ustanovila avstrijska socialno demokratična stranka, ji je Črnelič že od ustanovitve sem pripadal. Sam mi je rekel: Socializem je bil zame nauk, ki sem ga v nemških ječah sprejemal vase mnogo bolj goreče kakor moja mati na stara leta krščanskega, za katerega se v mladih letih ni menila. Z rdečo piko sem prišel v Avstrijo. Rdeča pika pa je pomenila brezposelnost. Ta je hujša od ječe, kjer ti morajo dati vsaj toliko hrane, da ne umreš od lakote. To so cesarski, ki so me izpustili, najbrž vedeli. Shiral bo! Od lakote bo poginil! Nobenih stroškov ne bomo imeli z njim! Tak satan je oblast, mi je Črnelič govoril o svojem brezupnem romanju od mojstra do mojstra, od delavnice do delavnice, od tovarne do tovarne...

»Potem je veliko skusil.«

»Veliko, dokler mu vendarle ni uspelo najti zaposlitve neke v Salzburgu, v neki tovarni, kjer so že takoj po ustanovitvi avstrijske socialno demokratične stranke prišli med delavstvom socialisti v večino... No, ne bi ti omenjal tega, ko bi prav tisto leto na svetu ne praznovali prvič delavskega praznika — Prvega maja ne samo kot spominskega dne na krvave dogodke v Chicagu in kot protest proti takemu nasilju nad delavstvom, marveč tudi kot začetek boja za osemurnik in druge delavske pra-

SIVO MESTO

vice, ki bi jih radi dosegli: zdravstveno in pokojninsko zavarovanje in tako naprej. Delavci razen pri redkih podjetjih niso imeli bratovskih skladnic ali bolniških blagajn, kaj šele, da bi dobivali na starost vsaj borno pokojnino, kakršne so danes. In prav to so hoteli takratni socialisti priboriti delavcem. Prvo praznovanje naj bi bilo začetek boja za osemurnik, o katerem pa lastniki tovarn niso hoteli niti slišati, marveč so zahtevali od oblasti, da demonstrativni delavski praznik prepove...«

Tako govori Tone in odgrinja Tinetu zgodovino prvomajskega praznovanja, preden začne zopet pripovedovati o Črneliču.

»V sebi ga vidim živega, takega, kakršen je moral biti takrat: z drugimi navdušuje delavstvo, da bi se praznovanja v celoti udeležilo in na ta dan — bil je namreč delavnik — ustavi tovarno. Potem ga vidim, kako postavlja mlaje na prostore, kjer naj bi praznovali, in kako bodri malodušne, ki so se ustrašili groženj, da bo sleherni, ki bi se udeležil rdečega praznovanja, odpuščen. Vidim ga, kako ga napolnjuje moč na praznični dan ob pogledu na delavsko množico, zbrano na manifestacijskem shodu. Vse kipi v njem, mogočno, neomajno, donebesno kakor tirolske gore, moč, proti kateri so oblaki, zbirajoči se k neurju, brez moči. O, to je veliko in mogočno občutje, kadar je delavstvo solidarno, ene misli, sila, proti kateri je nasilje oblastnikov brez moči. Ne boji se neurja, ki se je nepovedovalo z zahtevo oblasti, naj delavci zapuste zborovalni prostor in se vrnejo k strojem, h katerim jih nihče ne more prisiliti, dokler so kakor eden. In takrat so bili kakor eden, mi je pripovedoval Črnelič. Grožnje lastnikov in oblasti jih niso mogle premakniti in podrediti svoji volji. Zato je oblast hotela doseči svoj ukaz s silo. Poslala je nad zborovalce regiment čeških vojakov v uranju, da bodo delavce razgnali in nagnali v podjetja. Oblast je, kakor je videti, skušala izrabiti češko sovraštvo do nemštva, kakor je že izrabljala nemško sovraštvo do nenemških narodov v monarhiji in obratno. Ni računala, da so med delavci na Tirolskem tudi Čehi in drugi pripadniki nenemških narodov. In prav te češke delavce

so organizatorji prvomajskega praznovanja v Salzburgu poslali vojakom naproti, obenem pa jih povabili, naj se delavskemu praznovanju pridružijo. Praznovanju in, seveda, tudi veselici. Piva in jedače bo dovolj za vse. In češki vojaki so res pokazali oblasti hrbet in solidarizirali z delavci... Tako je bilo,« konča Tone, obenem pa pomisli, kako žalostno bo letošnje prvomajsko praznovanje:

Samo kresovi, na skrivaj prižgani, bodo zago-reli.

Nobenega spreveda, nobenega zborovanja, nobene manifestacije borbenega delavskega duha ne bo! Ne samo zato, ker je praznovanje prepovedano, marveč v prvi vrsti zato, ker tega duha, žal, v delavstvu, ustrahovanem zaradi svetovne gospodarske krize in bojazni pred brezposelnostjo, ni.

Delavstvo je plaho, brez razredne zavednosti, brez pogledov v prihodnost, brez vere v svojo moč, tistih, ki v sivem mestu sejejo novo rdečo setev, pa je tako malo, besede, ki jih sejejo mednje, ne padajo na rodovitno prst, marveč na sivo mrtvo skalo.

Taka je današnja resnica.

In te resnice se Tone bridko zaveda.

A zaveda se tudi, da sejanci ne smejo odnehati.

»Treba je sejati in obdelovati neplodno prst, da bo postala plodna. Nova rdeča setev v sivem mestu mora vzkliti. Mora. Tudi ti si med sejanci,« pogleda Tineta.

Tine pa ga ne posluša. Vsaj zdaj nič več, odkar ne govori več o Črneliču. Misli: ga nosijo k delu, ki ga čaka popoldan pri gospe Waldnerjevi, a še bolj k Adeli, ki jo bo morda zvečer kje srečal.

O Adeli razmišlja. Samo nje si želi. Zadovoljen je, ker sta prišla do Tonetovega doma in da lahko nadaljuje pot sam s svojimi sanjami in mislimi.

»Zvečer?« se vprašuje.

Na Adelo misli tudi doma, čeprav ga mama vprašuje, kako je bilo v tovarni.

»Kako?« S Črneličem delava skupaj,« je v odgovorih kratek. Ne posluša, kaj mama pripoveduje o starem Črneliču, čeprav s tem odgrinja svoje spomine na medvojna leta, ko je delala v tovarni.

In teh spominov je mnogo. Vse bi mu rada povedala. Toda Tineta se mamini spomini ne dotaknejo.

»Bogve, jo bom srečal?« misli na Adelo. Ne sliši maminega bolnega in utrujenega glasu. Ne vidi, kako opleta po koči kakor senca, ki se bo zdaj zdaj sesedla in sesela vase.

»Zanič sem, še vedno sem zanič. Leči moram.«

Tudi teh maminih besed Tine ne sliši, niti ne pogleda mame, ko odhaja.

»Mudi se mi. Mudi h gospe Waldnerjevi,« pravi.

Ne ve, da bo tudi ta dan, pa tudi jutrišnji minil brez srečanja z Adelo.

Sele čez tri dni se mu nasmehne sreča.

»Adela,« jo zagleda v trenutku, ko je že mislil, da jo čaka zaman. »Adela,« jo pozdravi in ustavi. »Že četrti večer te čakam.«

»Čakaš? Zakaj? Sva se mar zmenila?« ga gleda Adela.

»Nisva. Prav zaradi tega sleherni večer oprezam za teboj.«

»Zares?«

»Mi ne verjameš?«

»Verjamem. Toda tudi nocoj ne bo nič.«

Adeline besede se zde Tinetu hladne kakor zavrnitev.

»Nič?« razpira oči in postaja pred Adelo majhen in plah.

»Ne glej me tako, kakor da nočem iti s teboj,« razbere Adela Tinetov strah. »Rada bi šla! Rada bi bila s teboj! Ves večer! A nocoj nimam časa. Delati moram. Saj veš, kako je pri gospodarju. Človek nikoli ne ve, ali bo po delu prost ali ne. Sicer je z mano boljši in obzirnejši kakor z drugimi, vseeno pa nikoli ne vem, če mi ne bo po delu v trgovini naložil še kaj. Včasih ne vem, ali se učim za trgovsko pomočnico ali za natararico. Tudi nocoj bom morala delati v njegovi gostilniški kleti. Natararico Mici je popoldan odpustil. Zdaj pa moram jaz med tisto pijansko gnusobo v njegovo klet, dokler ne bo dobil druge natararice. Ma, to ti je življenje! Pasje, ti pravim.«

»Uboga Adela,« jo pomiluje Tine.

»Če hočeš, me počakaj ob enajstih! Takrat zapi-ramo.«

»Ob enajstih?« zaskrbljeno pomisli Tine.

»Pozno je,« ga Adela razume.

Kronološki pregled zgodovinskih dogodkov

od 27. februarja do 2. marca

28. febr. 1926 se je konstituiral v Delavski zbornici klub JSZ, ki je povezoval in usmerjal delo ter stališča predstavnikov Jugoslovanske strokovne zveze v zbornici.

28. febr. 1945 je bila uspešno zaključena v Cerknem I. razstava slovenskega partizanskega tiska. Na tej razstavi so si obiskovalci lahko ogledali izdelke partizanskih tiskarn v obliki letakov, brošur, časopisov, pesmaric, skratka vse, kar so tiskale ilegalne tiskarne OF od leta 1941 dalje.

28. febr. 1952 je zapustil naše podjetje inž. Miroslav Dermelj, šef kemičnega oddelka OTK, strokovnjak, ki je veliko pripomogel k razvoju te službe v našem podjetju. Z njegovim odhodom je nastala vrzel tako v tovarni kot v jeseniškem športu.

Februarja 1923 je bila ustanovljena na Jesenicah podružnica NDJP — Nezavisne delavske partije Jugoslavije. Za prvega predsednika je bil izvoljen priljubljeni politični delavec Ivan Mulej. V ožji odbor sta bila izvoljena tudi Janez Mlakar in Valentin Vister.

Februarja 1906 so bile Jesenice v znamenju ostre predvolilne kampanije, ki se je razvijala med takratnimi klerikalci, liberalci in nemško uradniško stranko KID za oblast v občini.

Februarja 1936 je jeseniška policija zelo preganjala in zapirala napredne delavce, člane DPD. Enakost ter delala hišne preiskave. Med zaprtimi so bili vidni politični delavci kot Tone Cufar, Pavel Sedej, Vencelj Perko, Franc Benedičič, Marija Žumer, Angela Saračević in Marija Vovk.

Februarja 1943 je bilo vpoklicanih v nemško delovno službo RAD 44 mladih delavcev iz tovarne. V glavnem mlajši letniki od leta 1923 do 1929. Tako je bilo vpoklicanih v tem letu že čez 120 mladeničev samo iz KID. Manjkajoča delovna sila v KID je že itak hromila redno obratovanje in zato so uvedli obvezni 10-urni delavnik, ki ga je sprejel DAF-nacional-socialistični sindikat.

Februarja 1944 je aretirali gestapo in odvedel v begunjske zapore 21 delavcev iz KID, ki so prišli na delo iz ljubljanske pokrajine in so v glavnem prebivali v taborišču KID Podmežaklje, znanim kot »francoski logor«.

28. febr. 1942 je odšel iz Begunj transport 18 zapornikov, ki so bili po nalogu gestapa poslani v nemška koncentracijska taborišča. Manjše transporte so v Celovcu navadno zadržali sedem do deset dni. Šele potem so zapornike poslali v določena taborišča. V tej skupini so bili pretežno občani Jesenic, to je udeleženci decembrske vstaje in jeseniški skojevci.

1. marca 1923 je delavcem pri KID po dolgotrajnih pogajanjih uspelo doseči, da je upravni svet KID pristal na izplačevanje draginjskih doklad. Draginjske doklade v višini 25 % temeljne plače so dobivali tako delavci kot nameščenci.

1. marca 1932 je upravni svet KID izdal razglas, s katerim je napovedal vsem delavcem in uslužbencem v obratih KID 14-dnevno odpoved delovnega razmerja. Podoben razglas je KID izdala že decembra 1931, vendar je delavstvu uspelo v vztrajni borbi prisiliti KID, da je kolektivno odpoved umaknila. Tokrat pa je bila situacija bolj resna. Čez 2.000 delavcem in uslužbencem je tako grozila brezposelnost.

1. marca 1942 je bila v Čajniču v vzhodni Bosni ustanovljena 2. proleterska brigada iz moštva srbskih partizanskih odredov. V to brigado so bili vključeni tudi ostanki prve slovenske čete Ivana Cankarja, ki je bila v težkih bojih že močno zdesetkana. V Cankarjevi četi so bili poleg komandirja Albina Pibernika in njegove žene Julke še sin Albin, vsi z Javornika ter Viktor Vister, Ivan Aljaž in njegov sin, vsi trije z Jesenic, ki so bili 8. julija 1941 izseljeni v Valjevo.

1. marca 1945 so Jesenice doživele močan letalski napad. V dveh naletih so zavezniški bombniki bombardirali zgornji del Jesenic. Bombe, ki so po vsej verjetnosti zgrešile cilj — železniško postajo, so padale na poslopja vzdolž železniške postaje in napravile v tem delu mesta veliko razdejanje. 27. hiš in poslopij je bilo zelo ali popolnoma porušeni, čez 30 pa delno. Številne družine, ki so tako ostale brez stanovanj, so zapuščale Jesenice in iskale zavetja kjer koli izven Jesenic.

2. marca 1920 pomeni za socialistično stranko Slovenije — SDSJ pomembno prelomnico. V Ljubljani so se sestali na seji širšega osrednjega odbora z dne 22. februarja ter soglasno sklenili, da izstopijo iz SDSJ za Slovenijo ter sprejeli sklep, da se ustanovi nova Delavska socialistična stranka za Slovenijo DSSS. Izvolili so tudi pripravljalni odbor.

2. marca 1932 je upravni svet KID zaradi napestosti, ki je nastala med delavstvom v zvezi z objavo razglaš o kolektivnem odpustu ter dogodkov v martinarni, kjer je delavstvo postavilo obratovodjo na ulico, intervenirala prek sreskega načelnika na

banovinsko upravo, da zagotovi ustrezno enoto orožništva, ki bi v primeru zaostritve položaja na Jesenicah in Javorniku lahko čimprej prišla na mesto.

2. marca 1932 je starešinstvo delavskih zaupnikov na svoji seji kritično ocenilo nastalo situacijo glede kolektivne odpovedi in pooblastilo glavnega zaupnika Franca Mohoriča, da takoj obvesti delavsko zbornico o nastali situaciji na Jesenicah.

V lokalnem merilu beleži bližnja preteklost v jeseniški kroniki dva datuma, ki jih ne moremo prezreti. Vsak zase je moreče odjeknil med prizadetim prebivalstvom Jesenic in okolice.

1. marca 1932 je uprava KID (Kranjske industrijske družbe) izdala razglas, da odpoveduje vsem delavcem in uslužbencem delovno razmerje, ki stopi v veljavo po preteku 14 dni, to je 15. marca, ko bo podjetje prenehalo obratovati. Kako je ta vest odjeknila, si komaj lahko predstavljamo. Skoraj 2500 delavcev in nameščencev, ki je služilo kruh v tovarni, je onemelih obrazov bralo ta akt, ki je naznanjal bedo, pomanjkanje in strah pred bodočnostjo, če bo KID ostala pri sklepu. Niso namreč še pozabili enakega razglaš z dne 9. decembra 1931, ko bi prav na božični večer ugasnile martinovke. Takrat so nekako uspeli omajati namero Westnovih akcionarjev in z enotnim nastopom delavstva prisiliti podjetje, da je odpoved umaknilo. Tokrat pa je kazalo, da gre zares. Moreče vzdušje je vladalo tiste dni v našem železarskem mestu, ki mu je grozil pravi gospodarski propad, katastrofa za vse prebivalce ne le Jesenic, temveč vse Gornjesavske doline. Te namere KID, kot beleži razvoj kasnejših dogodkov, sicer ni izvršilo. Obratno, podjetje se je po tem datumu celo razširilo in moderniziralo. Potrebno pa je bilo precej odločnosti delavstva, shodov, sestankov, intervencij, žolčnih debat, groženj in popuščanj, preden so predstavniki delavskih strokovnih organizacij, delavski zaupniki, vodstvo KID in končno zastopniki oblasti, našli skupni jezik in s trezno presojo odločili, da se kaj takega ne sme zgoditi. Tovarno so sicer ustavili, delavstvo pa je bilo izprto, beda in pomanjkanje, ki je nastopilo v tistem kratkem času, ko se ni kadilo iz dimnikov, je bila samo malenkosten odraz tistega, kar bi sledilo, če bi tovarniške sirene utihnile za vedno.

Mnogo težji udarec pa je prizadel Jesenicam 1. marca 1945. To, kar se je zgodilo pred 25. leti, ni bilo predčasno napovedano, niti se ne bi dalo preprečiti ne s sestanki niti s protestnimi shodi. Le s previdnostjo bi lahko zmanjšali število žrtev, ki jih je zahteval ta, vsekakor najtemnejši dan za Jesenice, kar jih beleži krajevna kronika.

(Nadaljevanje)

Skupščina SR Slovenije je na seji republiškega zbora, dne 25. februarja 1970 in na seji socialno-zdravstvenega zbora, dne 4. marca 1970 razpravljala o izvajanju sklepov in priporočil za izpopolnitev sistema družbene skrbi za uredbojne revolucionarje in borce NOV.

Na podlagi ugotovitev dosedanjega napredka in skrbi za izboljšanje materialnega stanja predvojnih revolucionarjev in udeležencev NOV sprejela naslednje

SKLEPE

1. Skupščina SR Slovenije bo:

— do 30. 3. 1970 sprejela zakon o spremembah in dopolnitvah republiškega zakona o vojaških vojnih invalidih. Zagotoviti je namreč treba, da invalidski prejemki (invalidski dodatek in družinska invalidnina) ne bodo manjši kot znaša minimalna starostna pokojnina za polno delovno dobo;

— do 30. 3. 1970 glede na podaljšanje veljavnosti sedanjega sistema zbiranja sredstev za graditev stanovanj za udeležence NOV, po potrebi

sprejela na podlagi analize komisije za vprašanja borcev NOV, odlok o spremembi odloka o načinu in pogojih za uporabo sredstev, zbranih s prispevkom za graditev stanovanj za udeležence NOV;

— v letu 1970 sprejela zakon o materialni družbeni pomoči zaslužnim občanom in predvojnim revolucionarjem ter udeležencem NOV.

— 2. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo:

— do 1. 3. 1970 sprejel sklep o valorizaciji republiških priznavalnin glede na porast življenjskih stroškov;

— do 15. aprila 1970 sprejel predlog ukrepov za zagotovitev zdravstvenega varstva tistih kmetov — borcev in njihovih družinskih članov, ki zaradi slabega zdravstvenega stanja, onemoglosti in starosti niso sposobni plačevati osnovnega prispevka za zdravstveno varstvo po zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetov.

3. Pristojni republiški organi morajo pri izdelavi predlogov predpisov s področja zdravstvenega ter invalidsko-pokojninskega zavarovanja upoštevati že doseženo raven varstva predvojnih revolucionarjev in udeležencev NOV.

4. Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo in republiški zavod za socialno zavarovanje bosta v sodelovanju z Zvezo združenj borcev NOV Slovenije — republiški odbor:

— proučila do 30. 6. 1970 možnost uskladitve minimalnih pokojnin tistih borcev, ki so bili upokojeni pred 1. 1. 1963 izven območja SR Slovenije in se naknadno preselili v SR Slovenijo glede na to, da je njihova pokojnina po predpisih republike, v

kateri so bili upokojeni, znatno manjša od pokojnine udeležencev NOV, ki so bili upokojeni v SR Sloveniji;

— proučila do 1. 6. 1970 zaradi izboljšanja položaja vojaških vojnih invalidov NOV, ki nimajo statusa borca in katerih invalidnost preprečuje nadaljnjo zaposlitev, možnosti za njihovo ugodnejšo upokojitev;

— proučila do 1. 9. 1970 možnosti uskladitve pokojnin tistih udeležencev NOV, ki prejemajo pokojnino po 80. členu bivšega zakona o pokojninskem zavarovanju (borci brez delovne dobe);

— proučila in pripravila do 30. 9. 1970 predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dodatku zaposlenim udeležencem NOV in hkrati

tudi način usklajevanja pokojnin udeležencev NOV;

— pripravila do 1. 10. 1970 popis borcev NOV, ki naj se opravi hkrati s splošnim popisom prebivalstva. Pri tem je treba še posebej ugotoviti gnotni položaj tistih udeležencev NOV, ki so stopili v NOV po 9. 9. oz. 13. 10. 1943.

Št. 59-2/70

Ljubljana, dne 6. marca 70

Skupščina
Socialistične republike
Slovenije

Predsednik:
Sergej Kraigher l. r.

(Uradni list SRS, št. 9
Ljubljana, 18. marca 1970)

**Dopisujte
v Železarja**

V novi trgovsko poslovni stavbi ima tudi TP Zarja moderno urejeno trgovino

Trgovsko podjetje Zarja

Trgovsko podjetje Zarja je lani slavilo 15-letnico obstoja. Ustanovljeno je bilo leta 1954. Sprva je obsegalo štiri prodajalne — vse na Jesencah — s 170 m² prodajnega prostora in 16 zaposlenimi. Danes posluje v okviru podjetja 17 specializiranih trgovin raznih strok, radioservisa, delavnica, tapetniška delavnica in upravljanje z javno tržnico. Kot samostojna poslovna enota deluje skladišče za prodajo na debelo. To kupuje blago neposredno v industriji in ga posreduje trgovskim poslovalnicam, proizvajalnim delovnim organizacijam, ustanovam in zavodom. Sedaj razpolaga podjetje s 2400 m² sodobno urejenega prodajnega in 1400 m² skladiščnega prostora.

Letni blagovni promet se je približal 3,5 milijardam starih dinarjev. Celotna ponudba podjetja obsega nad 15000 vrst raznega blaga za široko potrošnjo. Vzdržuje stalne

poslovne stike z nad 700 dobavitelji iz raznih krajev države. V prodajalnah Zarje je možno kupiti pohištvo podjetij: Meblo, Marles, Brest, Savinja Celje, Garant Polzela, Vrbas Banjaluka, Mobilija Osijek in drugih. Za tekstilne proizvode so dobavitelji: Tekstilindus, Novoteks, Pletenina, Rašica, Beti Metlika, Lisca Sevnica in drugi.

Sedanje število zaposlenih je poprečno 120 redno zaposlenih, 10 delavcev s skrajšanim delovnim časom in 33 učencev raznih strok.

Podjetje je preteklo leto registriralo 942.000 kupcev. Redno se udeležuje sejmov, ki jih prireja uprava Gorenjskega sejma v Kranju in tako dosega lepe poslovne uspehe.

S poslovno politiko se podjetje prilagaja tržnim prilikam in željam ter potrebam potrošnikov. Nudi ugodne kreditne pogoje za daljši ali krajši odplačilni čas. Stanovanjsko opremo dostavlja brezplačno na dom. V pro-

dajalnah Zarje nabavljene radijske in televizijske aparate strokovno popravljajo na stroške garancije v servisni delavnici podjetja.

Podjetje namerava razširiti prodajno mrežo zlasti v krajih, kjer se razvija turizem. Obenem ima v načrtu strokovno izpopolnitev zaposlenih in tehnično opremljenost trgovin ter pisarniškega poslovanja. Najprej bo na vrsti trgovina na Koroški Beli, kjer bo podjetje zgradilo prostornejši in sodobnejši prostor za gostinske usluge. Na željo potrošnikov tega okoliša bo novozgrajeni gostinski obrat nudil toplo hrano in slaščice. V novi zgradbi bo mesarsko podjetje Jesenice uredilo sodobno mesnico.

Letos bo podjetje Zarja sprejelo v uk 6—10 vajencev za razne stroke (oblačilno, šiviljsko, parfumerijsko itd.). Učenci morajo imeti spričevalo o končani osnovni šoli. V podjetju žele, da bi se na

razpis javili učenci, ki imajo poleg dobrih ocen v spričevalu ne le veselje, ampak tudi smisel za trgovski poklic. V trgovini zaposlen človek mora biti družaben, tak, ki zna najti stik s kupcem, obenem pa mora biti dovolj samokritičen in na primerni strokovni, intelektualni in moralni ravni. Predvsem pa ne sme nikoli pozabiti, da

bo kupec še rad prišel v trgovino, kjer je bil prijazen in solidno postrežen.

Ob koncu ne smemo pozabiti na zahvalo tovariša direktorja Zarje, ki nas je vljudno sprejel in nam prijazno pripovedoval o vsem, kar nas je zanimalo.

Učenke 8. c razreda osnovne šole
Tone Čufar Jesenice

Socialna preventiva

V družbeni skrbi naše občine se vsak dan večajo težave, ki zadevajo starostnike in sicer, kaj narediti, da bi le-ti čim dlje samostojno živeli v lastnem okolju, ob upoštevanju njihove fizične in psihične sposobnosti ter njihove socialne potrebe.

To je bila vsebina širšega razgovora med predstavniki družbenih služb občine, občinsko organizacijo upokojencev, občinsko organizacijo društev prijateljev mladine in nekaterimi zastopniki krajevnih skupnosti. Ugotovljeno je bilo, da postaja delovanje občinske socialne službe tudi pri varstvu starostnikov učinkovitejše. Vedno bolj postajajo pobudniki in organizatorji široke socialne dejavnosti, v kateri se jim pridružujejo še druge strokovne službe, predvsem zdravstvena in Rdeči križ. Tudi sodelovanje s krajevnimi skupnostmi teče ponekod organizirano in načrtno.

Družbeni razvoj in naraščajoči problemi pa tudi v naši občini narekujejo izpopolnjevanje družbene skrbi za starostnike. Rešitev le-te pa je v nadaljevanju humanega reševanja posameznega primera v okolju, kjer posamezno vprašanje nastane, oziroma

kjer predvidevamo, da bo v doglednem času problem nastal.

Pri tem ne smemo pozabiti, da so za rešitev posameznega vprašanja, v primerih, ko ima starostnik sorce, za to poklicani in odgovorni svojci. Kjer pa teh ni, morajo nad življenjem starostnikov bdeti hišni sveti ali sosede, ki naj bi pristojno službo takoj obveščali o primerih, ko starostnik zbolí in obnemore in ko mu je potrebna tuja pomoč, nega na domu, zdravljenje v bolnišnici ali varstvo v zavodu.

Če si zagotovimo najprej to prvo pomoč z obveščanjem in če bomo hkrati dali svojo konkretno pomoč, sordimo, da bodo naše družbene organizacije na območju krajevnih skupnosti, predvsem pa Rdeči križ in Društvo upokojencev, znali poiskati in izoblikovati rešitev, ki naj bi se, v kolikor je pomoč potrebna za daljši čas, uredila prek družbenih služb občine s sodelovanjem socialnega zavoda dr. Franceta Berglja, ki je prav tako dolžan in odgovoren, da na področju socialne preventive sodeluje.

LS

Volivci vprašujejo — skupščina odgovarja

ŽIROVNICA (vasi Selo, Zabreznica, Breznica, Vrba, Doslovče, Smokuč, Rodine)
Volivci: Asfaltiranje ceste Breznica — Vrba s priključkom na glavno cesto in ureditev parkirnega prostora naj bi iz popisa del, ki bodo predvidoma urejena v naslednjih letih, vnesli v program za leto 1971. Cesta je slaba, prometna in glede na kraja Doslovče in Vrbo tudi turistično pomembna.

Sob: Konkretni program za leto 1971 bo pripravljen koncem tega leta. Za konkretni predlog ni možno dati določenega odgovora.

Volivci: Z deli urejanja kanalizacije v Zabreznici se nadaljuje, vendar pa naj bi sredstva, ki bodo predvidoma ostala, prenesli in takoj naj bi pričeli z urejanjem kanalizacije na Selu.

Sob: V letošnjem letu bo realiziran samo projekt kanalizacije v Zabreznici, menimo pa, da sredstev ne bo ostalo.

Volivci: Delo na kanalizaciji oziroma ponikalnici v Doslovčah komunalno podjetje ni dobro opravilo. Čeprav so občani opozarjali, tega niso upoštevali. Občani predlagajo, da naj taka dela v bodoče dajo na licitacijo, izvajalca

del pa naj se pokliče na odgovornost. V bodoče mora občina voditi nadzor nad temi deli.

Sob: Občina Jesenice je v letu 1969 na predlog KS financirala izgradnjo greznice in ponikovalnice v Doslovčah pri odprtem izlivku. Izvajalec del je bilo podjetje Kovinar. Dela so bila opravljena pod strokovnim nadzorstvom oddelka za gospodarstvo, gradbene in komunalne zadeve Sob Jesenice. Do sedaj nismo dobili nobenih pripomb na izdelavo te greznice in ponikovalnice, niti od strani KS niti od občanov. Dela so bila financirana kot večja vzdrževalna dela in so znašala 5.886 din.

Volivci: Krajevni skupnosti naj bi v bodoče dodelili več denarja za komunalno dejavnost.

Sob: Do leta 1969 so vse krajevne skupnosti prejemale proračunsko dotacijo za drobno komunalno dejavnost. V letu 1969 je bilo krajevnim skupnostim na razpolago 200 tisoč din za drobno komunalno dejavnost s to razliko, da mestne krajevne skupnosti niso bile udeležene dotacij iz teh sredstev. Na ta način je bila vaškim krajevnim skupnostim povečana dotacija teh

sredstev. V letu 1970 je prav tako planirano 200.000 din za drobno komunalno dejavnost krajevnih skupnosti, konkretna razdelitev teh sredstev pa bo izvršena po potrditvi proračuna občine Jesenice. Pri tem pa tudi letos mestne krajevne skupnosti ne bodo udeležene pri razdelitvi teh sredstev. Menimo, da ta sredstva in ostali lastni viri krajevnih skupnosti zadostujejo za drobno komunalno dejavnost, ki jih opravljajo krajevne skupnosti. Pripominjamo pa, da bodo krajevne skupnosti razen sredstev za drobno komunalno dejavnost prejele še 180.000 din za opravljanje svoje funkcionalne dejavnosti.

Poleg tega je v informaciji še odgovor Sob, da bodo upoštevali predlog volivcev, da je potrebno v perspektivni program občine vnesti tudi asfaltiranje ceste v naselje Doslovče in Rodine, komisija za varnost v prometu bo proučila predlog, da bi pred naselje Vrba postavili znak za omejitev hitrosti, volivci pa so se tudi strinjali, da prevzame dom TVD Partizan v Žirovnici in dom Svobode na Breznici v upravljanje KS.

ŽIROVNICA (vasi Žirovnica, Moste, Breg)

Volivci: Takoj je potrebno začeti z izdelavo urbanističnega načrta za Breg, Moste in Žirovnico.

Sob: Po odloku o urbanističnem programu občine Jesenice se naselja Breg, Moste in Žirovnica urejajo z urbanističnim redom, ne pa z urbanističnim načrtom. Glede na to, da se ta naselja ne urejajo z urbanističnim načrtom, je za tako imenovano območje Vrba z naselji Žirovnica, Selo, Zabreznica, Breznica, Smokuč, Rodine, Vrba in Breg že naročena izdelava programa valorizacije tega območja, ki ima skoraj vse elemente urbanističnega načrta. Vzporedno s programom valorizacije bo stanovanjsko podjetje Jesenice izdelalo urbanistični red, ki bo imel vse elemente zazidalnega načrta za naselje Breg, del naselja Žirovnice in zahodni del naselja Rodine.

Volivci: Asfaltirati je potrebno cesto skozi vas Breg, od hiše Zupana (stari in novi del, cesta je izven rezervata) do odcepa ceste za elektrarno. Ostalo cesto je potrebno protiprašno obdelati.

Sob: Predlog je nesprejemljiv, ker je za to območje urbanistična dokumentacija šele v izdelavi.

Volivci: Dom TVD Partizan v Žirovnici in dom Svobode na Breznici naj prevzame v upravljanje krajevna skupnost, občina pa naj v ta namen namení potrebna sredstva za vzdrževanje. Krajevna skupnost naj preveri tudi katastrsko mejo zemljišča, last kulturnega doma Žirovnica. Ker obstoja vprašanje vzdrževanja dveh domov, bi bilo potrebno poiskati interese, ki bi dom na Breznici preuredil v kakšen obrat.

Sob: Ustrezne službe bodo ta problem v teku leta proučile in predlagale ustrezne rešitve ne samo za to območje, temveč za celotno občino.

Poleg tega bodo ustrezni organi proučili možnosti za ureditev prehoda za pešce prek glavne ceste, prav tako prost dostop kmetov do svojih zemljišč in pa možnosti za omejitev hitrosti pri hiši Prešeren na glavni cesti. Komisija za varnost prometa bo proučila zahtevo za krožno avtobusno postajališče v Žirovnici, podjetje Vodovod pa možnost montiranja javnih pip v vasi Breg in v Žirovnici.

Očitna prizadevnost službe za zaposlovanje

Skupščina komunalne skupnosti za zaposlovanje gorenjske regije je nedavno na svoji 7. seji kot osrednjo točko dnevnega reda obravnavala poslovno poročilo in iz razprave posredujemo nekatere ugotovitve ter stališča.

Služba za zaposlovanje je lani svojo dejavnost usmerila zlasti na:

— normalnejšo stopnjo rasti zaposlenosti;

— aktivizacijo gospodarstva v tej smeri in

— organiziranega zaposlovanja potrebnih delavcev z drugih območij.

Na osnovi take usmerjenosti službe in njene aktivnosti so bile prisotne še nekatere druge ugotovitve ter stališča kot:

— napredek v gospodarskih organizacijah pri programiranju letnih kadrovskih potreb, žal pa ni še takega programiranja za srednjo in dolgoročne potrebe;

— opazni so premiki v izboljšanju kadrovske sestave zaposlenih v večini delovnih organizacijah;

— očitna so nesorazmerja med potrebami delovnih organizacij po delovni sili in razpoložljivo evidentirano nezaposleno delovno silo;

— porasle so potrebe tujih delodajalcev za zaposlitev naših delavcev;

— v enoletni praksi se je koristno izkazal enoten program in metode dela, ki ga je izdelal republiški zavod za komunalne zavode za zaposlovanje v Sloveniji;

— v teh prizadevanjih je sodelovala tudi skupščina komunalne skupnosti za zaposlovanje ter njen izvršni odbor na svojih štirih oz. sedmih sejah.

Na področju zaposlovanja so zanimivi nekateri podatki, ki jih bomo posredovali le za nekatera značilna gibanja. Tako so:

— obravnavali približno 3000 kandidatov za zaposlitev;

— na delo je bilo sprejetih 10.044 delavcev;

— delovne organizacije so prijavile potrebe za 917 vajencev (757 fantov in 136 deklet); potrebe pa so zadostili s sprejemom le 643 vajenci;

— na delo v tujino je odšlo 631 delavcev, od tega 58,9 % v ZRN;

— služba je nudila strokovno pomoč delovnim organizacijam v 1300 primerih glede na ustrezen izbor delavcev za delovno mesto;

— za določen čas (sezonsko) se je lani zaposlilo 3180 delavcev, od tega 1315 delavcev iz drugih republik;

— organizirali so priučevanje za 350 kandidatov v 22 skupinah za potrebe delovnih organizacij in usposabljanje 48 delavcev za firmo Demag;

— delovno razmerje je prenehalo 5890 delavcev; izstopa samovoljna zapustitev dela (30 %) in na zahtevo delavca 22 %; zlasti negativen pojav se kaže, da je po strokovni usposobljenosti kar 570 VK in KV ter 22 VS in SS delavcev, ki so samovoljno zapustili delo.

To so nekateri pojavi, ki kažejo, da je na področju zaposlovanja in zaposlenih še mnogo nerešenih vprašanj, ki jih bodo morale razrešiti delovne organizacije same, če bodo hotele in želele dosegati uspešne poslovne rezultate. Po drugi strani pa lahko iz teh nekaj podatkov ugotovimo, da se je služba zaposlovanja lotila nekaj hvalevrednih nalog, ki jih je dobro opravila. Kljub temu pa so člani SKS imeli na ta del poročila nekaj pripomb. Med drugim smo slišali, da služba za zaposlovanje ni uspela navezati zadostnih stikov z delovnimi organizacijami. Lani sklenjeni družbeni dogovor glede financiranja in metod dela pa bi glede na konkretna vprašanja, ki se pojavljajo,

moralo analizirati tako s pozitivnimi kot negativnimi ugotovitvami.

Tudi na področju poklicnega usmerjanja mladine je bila služba prav zavzeto dejavna in sicer v osnovnih šolah, gimnazijah in posebnih osnovnih šolah.

Lani so pričeli izvajati minimalni program poklicnega prosvetljanja in informiranja že v 5. razredih osnovnih šol na Gorenjskem. To bo vsekakor v precejšnji pomoč mladim, da se bodo na koncu šolanja lahko bolj zrelo odločali za poklic ali nadaljevanje šolanja. Sicer pa nam nekaj naslednjih podatkov lahko bolje ilustrira dejavnost poklicnih svetovalcev:

— 532 kandidatov je bilo svetovalno psihološko obravnavanih;

— 1399 kandidatov je bilo posamezno poklicno informiranih in svetovanih;

— 180 kandidatov je bilo posamezno poklicno informiranih na govornih urah;

— 522 kandidatov je bilo selekcijsko psihološko obravnavano.

V šolskem letu 1968/69 je bilo v 8. razredih 1515 fantov in 1313 deklet v vseh osnovnih šolah na Gorenjskem. Na območju jeseniške občine pa 247 fantov in 270 deklet. Ta generacija se je v večini odločila za nadaljnje šolanje v srednjih strokovnih šolah, gimnazijah in za kovinarske poklice. Zelo značilen pojav, ki kaže pohvalno spoznanje mladih, je to, da se je skoraj 20 % učencev 6. in 7. razreda odločilo obiskovati osnovno šolo preko obvezne šolske obveznosti.

Za gimnazijce na Jesenicah, v Kranju in Škofji Loki so izvedli nekaj predavanj o študiju na visokih šolah za razne poklice. Izvedena anketa med dijake 4. razreda v šolskem letu 1968/69 pa je pokazala, da prevladujejo odločitve za študij na pravni,

ekonomski in filozofski fakulteti, znatno manjši interes pa je za tehnične fakultete. Analiza dijakov po spolu pa kaže, da je gimnazija postala šola za žensko mladino.

Posebno skrb so posvetili učencem 8. razreda osnovne šole pri izbiri najprimernejšega poklica ali zaposlitve. Kljub očitnim uspešnim rezultatom na področju poklicnega usmerjanja pa so v razpravi menili, da bi bila v prihodnje potrebna večja aktivnost na področju deficitarnih poklicev ter s tem v zvezi tudi večja angažiranost zainteresiranih delovnih organizacij.

Materialno pomoč med šolanjem so nudili 75. nadarjenim dijakom oz. študentom, od tega 16 z območja občine Jesenice, ki so iz socialno šibkih družin.

Iz finančnega dela poslovnega poročila je razvidno, da je iz 0,2 % prispevne stopnje od bruto osebnega dohodka, služba za zaposlovanje razpolagala z 2.086.895,80 din, kar je 16 % več od planiranih. Od tega so 35 % odvedli republiškemu zavodu za skupne zadeve zaposlovanja, v skladu družbenega dogovora. Ostane pa so trošili namensko in sicer:

— za delo zavoda,

— za gmotno pomoč nezaposlenim,

— za pripravo delovnih ljudi za zaposlitev.

Gospodarno trošenje denarja se kaže v tem, da ga je ostalo tako za gmotno pomoč nezaposlenim, za pripravo delovnih ljudi za zaposlitev ter za delo zavoda. Ob koncu lahko ugotovimo, da se služba za zaposlovanje na Gorenjskem precej prizadeva za uspešno opravljanje nalog na področju svoje namenske funkcije. Z večjim sodelovanjem delovnih organizacij pa obstoješe precejšnje možnosti za njeno še večjo učinkovitost. —rn

Priznanja Osvobodilne fronte

Organizacija SZDL Slovenije se je odločila, da začne z letošnjim letom s podeljevanjem posebnih priznanj vsem tistim posameznikom in organizacijam, ki so s svojim delom, posamezniki pa tudi z drugimi osebnimi kvaliteta, prispevali k dosežkom trajnejšega pomena in so s tem vplivali na uveljavljanje in razvoj socialističnega družbeno političnega sistema, socialističnih družbenih odnosov, na razvoj samoupravljanja, zlasti pa za dosežke, ki pospešujejo napredno uveljavljanje občanov in delovnih ljudi na vseh področjih in v vseh oblikah družbenega življenja.

Predsedstvo občinske konference SZDL Jesenice je na svoji seji 5. marca letos sprejelo pravilnik o podeljevanju »Priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda« in o delu komisije za podelitev »Priznanja OF«. Poleg občinskih — srebrnih priznanj, pa bo republiška konferenca SZDL podeljevala tudi republiška — zlata priznanja.

Komisija za podelitev Priznanja OF, ki jo sestavljajo: Bine Kobentar, Peter Sitar, Slavko Humerca, Janko Burnik, Ludvik Kejžar, Tone Skrt in Franc Makše, se je prvič sestala 19. marca letos. Komisija je mnenja, da zaradi kratkega časa — priznanja se podelijo 27. aprila, na dan ustanovitve OF Slovenije — v letošnjem letu ne bo mogoče evidentirati vseh kandidatov za priznanje na način, ki ga predvideva pravilnik. Zaradi tega komisija poziva vse krajevne organizacije Socialistične zveze, da pripravijo predloge kandidatov za »Priznanje OF«. Komisija o podeljevanju »Priznanj OF« obvešča vse občane, delovne in druge organizacije in samoupravne skupnosti v naši občini ter jih poziva, da komisiji predložijo predloge za tovarišice in tovariše, za katere menijo, da so upravičeni do »Priznanja OF«. Zadnji rok za prijavo je 10. april 1970. Predlog mora biti obrazložen in dokumentiran v skladu z merili, ki so navedena v začetku tega sestavka. Predlog se pripravi na posebnem obrazcu in ga lahko vsak predlagatelj dobi v pisarni občinske konference SZDL Jesenice.

Priznanja bo komisija oziroma občinska konferenca SZDL podelila le za uspehe na družbeno političnem delu, ker imamo v naši občini posebna odličja za uspehe na kulturno prosvetnem in športnem področju — to sta Čufarjeva in Gregorčičeva plaketa.

Predsedstvo občinske konference SZDL Jesenice ter komisija za podelitev »Priznanj OF« sta sklenila, da se vsako leto podeli največ po pet »Priznanj OF«. Izjemno pa bo zaradi jubilejnega praznovanja 25-letnice osvoboditve ter zaradi začetka podeljevanja podeljenih več priznanj, vendar največ 20.

V letošnjem letu bodo priznanja podeljena predvsem za zasluge v zadnjih 25 letih od osvoboditve naprej, medtem ko bi pa za zasluge v času NOB podelili priznanja v prihodnjem letu, ko bo 30-letnica Osvobodilne fronte.

Odstranite konstrukcijo

Kdo je odgovoren in na koga naj se obrnejo, vprašuje sedem strank na Fužinski 8, da bo odstranjena železna konstrukcija. Ta konstrukcija namreč zapira dohod na dvorišče in v hišo že več kot tri tedne.

Kaj bi bilo, če bi prišlo do požara — posredovanje bi bilo zelo ovirano! Če nekdo

zboji, z nosili ga ne morejo odnesti iz hiše. S rankam je zmanjkalo kurjave, kako naj jo spravijo v drvarnico, ko se sami morajo biti pravi akrobati, da premagujejo to nepotrebno oviro. Se hujše je bilo, ko je zapadel sneg. Opravičeno se sprašujejo, kdo je odgovoren, da bo konstrukcijo odstranil? GOF

Dobimo se na odru

V torek, 31. 3. ob 18. uri zvečer bo v delavskem domu Albina in Julke Pibernik na Javorniku že drugi razgovor v letošnji sezoni z naslovom Dobimo se na odru. Pogovarjali se bodo o predlogu statuta združenja gledaliških amaterjev Slovenije, o

gostovanju v Trbovljah in o praznovanju pomembnih obletnic. K sodelovanju vabijo ljubitelje gledališča, ki stalno obiskujejo predstave na Javorniku.

Razgovor organizira dramski odsek Svobode Javornik. or

Kam z učenci v novem šolskem letu?

Na ponedeljki seji odbora Društva za pomoč prizadetim otrokom, so med drugim obravnavali tudi vprašanje nadaljnega razvoja posebne osnovne šole na Jesenicah. Šole, ki se že od ustanovitve dalje stalno bori za svoj življenjski prostor, oziroma ki že vsa leta gostuje, ali deluje v začasno urejenih prostorih. Leta 1965 so se preselili v nekoliko adaptirane prostore na cesti Železarjev, ki kljub potrepeljivosti prizadevnih pedagoških delavcev funkcionalno ne ustrezajo, niti za šolo to ni primerna lokacija. To je bilo poudarjeno ob izvajanju adaptacij, »da je to le začasna rešitev«, in zato je bila adaptacija omejena le na najnujnejša popravila. V štirih učilnicah, ki poprečno merijo 20 m², se dnevno zvrsti v dveh izmenah osem oddelkov s 106 učenci, da ostale prostore, ki jih taka šola še posebno potrebuje, ne omenjamo, ker jih ni, ali pa so improvizacija. Pouk zelo moti neposredna bližina železarne (ropot) in sama lega stavbe, saj npr. morajo celo v letnem, sončnem vremenu delati pri umetni svetlobi.

Posebna osnovna šola Jesenice ima sicer skupaj 12 oddelkov in 140 učencev, zaradi utesenjenosti prostorov pa s štirimi oddelki in 34 učenci gostujejo v dveh prostorih in v dveh izmenah v osnovni šoli na Koroški Beli. Vodstvo osnovne šole pa jim je zaradi lastnega razvoja in razširitve dejavnosti za novo šolsko leto 1970/71 odpovedalo gostoljubje. Tako se je vodstvo posebne osnovne šole znašlo pred skoraj ne-rešljivo težavo, ali ponovnim improvizacijskim reševanjem. Na šoli o tem razmišljajo in niso prišli do ustrezne rešitve. Ali naj v prihodnjem šolskem letu ne vpisujejo v prvi razred in preidejo z drugim razredom na triizumenski

pouk? To bi bila velika škoda, ker bi s tem na šoli nastala osemletna vrzel, že itak izredno slabi delovni pogoji pa bi se s tem še poslabšali. Ali naj zbornico in pisarno preselijo na podstrežje in v teh prostorih uredijo dve učilnici, ali naj se navdušujejo za to, da se stavba dvigne za eno nadstropje? V obeh primerih bo potrebno vložiti nekaj denarja. Prav gotovo glede na lego stavbe in neposredno bližino tovarne te rešitve niso sprejemljive, ker so le improvizacija in poslabšanje že itak slabih delovnih razmer.

Vprašanje nadaljnega razvoja posebne osnovne šole bi v vsakem primeru morali posvetiti večjo družbeno skrb. Še toliko bolj, ker so otroci v takem delovnem okolju dvakrat prizadeti. Prizadeti zaradi svoje mentalne okvare in zato, ker delajo v slabših pogojih kot njihovi sovrstniki na rednih šolah. Perspektivna rešitev je prav gotovo le v novogradnji, v funkcionalno sodobno urejenem šolskem poslopju in okolice. Če se pri rednih osnovnih šolah zavzemamo za celodnevno bivanje učenca na šoli, je to pri posebnih osnovnih šolah edino jamstvo za popoln uspeh vzgojno-izobraževalnih prizadevanj šole pri delu z mentalno prizadetimi otroki.

Tudi Društvo za pomoč prizadetim otrokom bi se moralo bolj odločno zavzemati za perspektivno rešitev posebne šole na Jesenicah, saj je otrokova pravica, da ga šola usposobi za enakopravno vključevanje v družbo. Pedagoški kolektiv šole je sicer kljub izredno slabim delovnim pogojem z zavzetostjo in vztrajnostjo dosegel že izredno lepe uspehe, ki pa bi lahko bili še večji, če bi šola imela dovolj in funkcionalno urejenega prostora.

Koncert, kakršnih si želimo

V soboto, 21. marca sta se že drugič na skupnem koncertu predstavila jeseniškemu občinstvu gimnazijski pevski zbor iz Kranja pod vodstvom Matevža Fabjana in jeseniški srednješolski zbor, ki ga vodi zborovodja Janko Pribošič. Skupni vsakoletni koncert obeh zborov v Kranju in na Jesenicah postaja že tradicija, obenem pa tudi oblika sodelovanja med obema gimnazijama.

Pred skoraj polno dvorano gledališča Tone Čufar se je najprej predstavil jeseniški zbor, ki se mu nekoliko pozna vsakoletno pomlajevanje, zaradi odhoda pevcev iz zadnjega razreda gimnazije na študij in ker je lani odpadlo letovanje zbora povezano z glasbenim študijem v Premanturi. Kljub vsemu pa je zbor zapel nekaj pesmi zelo imenitno pa tudi sicer je po splošni oceni zadovoljil tudi zahtevnejše poslušalce. Zbor se je s pesmijo Manzanares spomnil njenega avtorja in svojega mentorja ter svetovalca, pokojnega komponista in glasbenega pedagoga Blaža Arniča.

Kranjski zbor upravičeno nosi naslov državnih prvakov, saj je njegova kvaliteta nesporna. Zbor pa ima tudi daljšo tradicijo in skoraj polovico moških pevcev še kot študentov sodeluje v zboru. Za zaključek sta združena zbora zapela kot izraz simpatij do Češkoslovaške, kjer sta oba zbora že gostovala, še njihovo narodno pesem.

Koncert je popolnoma uspel, saj se le redko vidi v dvorani toliko hvaležnih poslušalcev in sliši toliko toplega aplavza kot ob tej priliki.

Zborovodja prof. Milko Škoberne je v nedeljo zvečer v dvorani delavskega doma Albina in Julke Pibernik na Javorniku uspešno predstavil vse tri zbrepe pevskega zbora Jesenice. Okrog 200 poslušalcev je nastopajoče pevce pozdravilo z aplavzom, posebej še v drugem delu programa, ko so bile na sporedu narodne pesmi. Koncertni program je s kratkim komentarjem povezala Mojca Vengar, ki je na začetku koncerta v kratki uvodni besedi predstavila tudi pevski zbor in povedala nekaj besed o dosednji razvojni poti in načrtih za bližnjo prihodnost. Lep obisk je pokazal, da imamo veliko ljubiteljev petja, ki radi obiskujejo koncerte, zato bi jih bilo treba bolj pogosto organizirati.

Med drobnimi papirčki

Zbiranje znamk je zanimiv tako pri nas, kot tudi drugod po svetu zelo priljubljen konjiček. Ne malo ljubiteljev drobnih pisanih papirčkov je tudi na Jesenicah. Med najbolj vnete in po zbirateljskem stažu najstarejše pa sodi vsekakor Aleks Gusov. Potem, ko sem mu razložil zaradi česa sem prišel, je z mirnim a globokim glasom povzel:

»Znamke zbiram že zelo dolgo. Menda mi je bilo osem ali devet let, ko mi je oče s pisem odlepil prve znamke. Čez čas mi je zanje naredil še album in moja zbirateljska pot se je začela.«

»Ali ste z zbiranjem kdaj prekinili?«

»Samo enkrat. Potem ko sem maturiral, sem moral iz Jalte, kjer sem se tudi rodil, v Moskvo študirat. Prva svetovna vojna, ki se je ravno tedaj začela pa mi je prekinila račune. Poklicali so me pod orožje in pustiti sem moral vse, tudi znamke. Po končani vojni sem prišel na Jesenice. Tu sem spoznal ljudi, ki so v meni spet obudili v vojni zatrti ljubezen do filatelije. Včlanil sem se v zagrebško filatelistično društvo in tu se pravzaprav začne moja prava zbirateljska pot.«

Kakšne znamke ste zbirali takrat?

»Vsak pravi filatelist stremi za tem, da ima čim popolnejšo zbirko znamk rodne dežele, prav tako tudi jaz. Rodil sem se v Rusiji, nato pa postal jugoslovanski državljan. Zaradi tega sem najprej uvrstil v svojo zbirko prav znamke teh dveh dežel, kasneje pa sem jim priključil še znamke skoro vseh evropskih držav.«

Prva svetovna vojna je vašo zbirateljsko pot prekinila. Kako pa je bilo med drugo?

»Ob začetku druge svetovne vojne je bila moja zbirka že dokaj obširna. Da pa bi mi Nemci ne pobrali znamk, kot nekaterim prijateljem, sem si iz pločevine naredil škaflo in vanjo zložil v krpe zavite albume. Vse skupaj sem potem zaprl še v velik s slamo natičen zaboj. Nemci so res prišli, toda našli so samo albume, katere sem jim namestoma nastavil. Premetali so vso hišo, mojih ljubljencev pa niso našli, saj so bile zakopa-

ne globoko v zemljo.«

Nam lahko poveste še kakšen tako zanimiv dogodek, v zvezi z znamkami seveda?

»Zgodilo se je v Turčiji med prvo svetovno vojno, ko sem hodil po opustošenem mestu in iskal hrano. Odpravil sem se bil že domov, ko sem zagledal še skoro nepoškodovano stavbo. Poln upanja, da bom končno našel kaj za podzob, sem pogumno odrinil mogočna vrata in vstopil. Prostor je bil velik in poln omars številnimi predali. Stopil sem k najbližji in odprl enega izmed njih. Od začudenja so se mi zašibila kolena, usta pa, ki so se mi na stečaj odprla, sem z največjimi mukami spet zaprl. Predal je bil poln znamk. Seveda sem jih pobral. Spravljal sem jih kar v navadno vrečo za moko in toliko jih je bilo, da sem zvrhano odnesel v tabor. Tam pa me je naslednje jutro čakalo še večje presenečenje. Čez noč mi je namreč nekdo znamke odnesel.«

Koliko znamk obsega vaša zbirka? Kolikšna je njih vrednost?

»Imam popolne zbirke naših, ruskih, čeških in še mnogih drugih znamk. Poleg tega pa imam še tematske zbirke rastlin in živali, pa pripovedk

in še marsičesa drugega. Koliko jih po številu je, tega ne vem, ker jih še nikdar nisem štel. Prav tako ne vem za njihovo točno vrednost, zdi pa se mi, da jih za nekaj milijonov vseeno je.«

Vam najljubše in za vas najlepše znamke?

»Najbolj pri srcu so mi naše in pa ruske znamke. Najlepše pa so po mojem mnenju znamke z motivi iz rastlinskega in živalskega sveta ter reprodukcije velikih umetnin.«

Filatelisti prav gotovo niste brez problemov. Kateri je po vašem mnenju najbolj pereč?

»Vsekakor sistem razpečevanja in izdajanja naših znamk ter špekulacije, ki iz tega izvirajo. Za tako stanje je v največji meri odgovorna skupnost PTT podjetij, ki s svojo neenotno politiko tako stanje ne samo omogoča, temveč ga celo pospešuje. Za primer naj nam služijo kar bloki herojev in pa akti.«

Med filatelisti krožijo številni doviti. Bi nam povedali kakšnega pristnega?

»Žene trdijo, da smo filatelisti najboljši moške. Zakaj? Ker pravimo: »Žena je kakor znamka, bolj je stara bolj je vredna!« In ženam je to sila všeč.«

Poslovala sva se. In ko sem bil že daleč stran od hiše je še zaklical za menoj: »Samo lepo in po pravici napišite!«

Upam, da ga nisem razočaral.

Bojan Dolar

Za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše so prispevali:

Dolenc Ivan, Sopotnica, p. Škofja Loka — 100.00 din;
založniško podjetje Mohorjeva družba Celje — 3.000.00 din;
posebna osnovna šola Jesenice — 500.00 din.

Do 25. 3. 1970 je bilo zbranih skupno 128.917.10 dinarjev. Za prispevke se vsem darovalcem iskreno zahvaljujemo.

Prispevke nakazujte na žiro račun št.: 5153-679-8-2135
ZVEZA KULTURNO PROSVETNIH ORGANIZACIJ OBČINE JESENICE, sklad za odkup in ureditev Finžgar-

Troboj šol obmejnih občin

Pretekli torek je bilo na Dobrači v Avstriji tekmovalje v veleslalomu učencev šol obmejnih občin in sicer Beljaka iz Avstrije, Trbiža iz Italije in Jesenice. Tradicionalno tekmovalje je organizirala gimnazija iz Beljaka.

Jesenice so zastopali učenci ŽIC, gimnazije, osnovne šole Prežihov Voranc in Töne Čufar ter posebne osnovne šole.

Proga je bila dolga 1.170 m. Imela je 30 vratic in 158 m višinske razlike. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Učenke — 1. skupina, letnik 1956/57: 1. Bruna ILLINA Trbiž, 1:03,1, 2. Edita OITZL, Jesenice, 1:05,5, 3. Irene LELLI, Trbiž, 1:11,3. Časi ostalih jeseniških učenk: Polc 1:15,1, Kerec 1:18,8, Pesjak 1:31,7, Caf 1:35,6.

Učenke — 2. skupina, letnik 1954/55: 1. Brigita CLEMENTSCHITSCH, Beljak, 1:02,5, 2. Nevenka VESKOVIC, 1:07,8, 3. Barbara MIKES, 1:08,2; čas Grilčeve 1:10,8.

Učenke — 3. skupina, letnik 1952/53: 1. Andrea CLEMENTSCHITSCH, Beljak, 1:02,8, 2. Breda KRUSIC, Jes. 1:07,2, 3. Lisolette DAXBOCH, Beljak, 1:07,3, 3. Alenka MIKES, Jes., 1:13,2; čas Aleševe 1:18,9, Prevc 1:21,7.

Učenci — 1. grupa, letnik 1956/57: 1. Ranieri SIEGA, Trbiž, 1:04,0, 2. Matjaž SOBBERL, Jes., 1:05,0, 3. Stefano SIEGA, Trbiž 1:07,7, 4. Sašo OBLAK, Jes., 1:08,1; čas Sluge 1:10,4, Stravs 1:11,7, 7. Veskovič 1:31,7.

Učenci — 2. grupa, letnik 1954/55: 1. Dušan GORISEK, Jes., 1:00,3, 2. Heinz DÖRFLER, Beljak, 1:05,7, 3. Otmar WUTSCHER, Beljak, 1:06,8, 4. Gregor SODJA, Jes., 1:07,4; čas Smoleja 1:09,6, Jeklar 1:10,7, Peskar 1:14,4.

Učenci — 3. grupa, letnik 1952/53: 1. Iztok SAKSIDA, 1:02,3, 2. Jurij RAVNIK, 1:02,8, 3. Tomaž BERNIK

1:02,9, 4. Janko KOSIR 1:05,0; čas Rabiča 1:08,8.

Učenec Gorišek je dosegel najboljši čas. Istok Saksida pa je pripravil presenečenje, saj je v svoji skupini pustil za seboj Ravnika in Tomaža Bernika.

Dobro uvrstitev je dosegel mlajši pionir Oblak, ki je tekmoval v kategoriji starejših pionirjev.

Pri učenkah sta dosegli najboljši čas znani mladi smu-

čarki sestri Clementschitsch iz Beljaka, ki sta up avstrijskega smučanja. Naše tekmovalke Oitzl, Veskovič in Krušic so z odlično vožnjo dosegle lep uspeh in uvrstitev.

Ekipni prvaki so postali: učenke — 1. skupina: Trbiž I, 2. skupina: Beljak, 3. skupina: Beljak; učenci: 1. skupina: Trbiž, 2. skupina: Jesenice, 3. skupina: Jesenice. V. M.

Za zaključek sezone še klubsko prvenstvo drsalcev

V DKK Jesenice se je v letošnji sezoni precej poživilo delo. Prvič so uvedli drsalno šolo za najmlajše, med katerimi so v večini deklice. Vabili so redno, le v začetku sezone je bilo nekaj zapletov s hokejisti v škodo mladih drsalcev.

Program dela DKK za pravkar minulo sezono ni bil preobsežen, vendar bogatejši v primerjavi s preteklimi. Kaže, da si drsalci le počasi in načrtno utirajo pot naprej. Delo na drsalni ploskvi z mladimi drsalci je bilo zaupano trenerju Goršetu, ki je hkrati tudi tehnični vodja v klubu ter Ljubljancu Petru Brlecu.

Klubsko prvenstvo so najprej imeli namen požaltniti še s kvalitetno drsalno revijo z udeležbo nekaj svetovno znanih drsalcev. Vmes so prišle jugoslovanske pionirske zimske športne igre v Celju, na katerih so sodelovale tudi ponirke DKK Jesenice. Tako s klubskim prvenstvom in revijo ni bilo nič.

Ze v zgodnjih jutranjih urah je v nedeljo zaživela drsalna ploskev, zbralo se je nekaj najbolj vnetih prijateljev umetnostnega drsanja, sodniki in tekmovalci. Drsalci, večina deklice, so tekmo-

vali v treh skupinah. V A skupini so se pomerile juniorke, v B skupini pionirke, v C skupini pa najmlajše, ki so v tej sezoni prvič poskusile drsalne korake na ledu v drsalni šoli.

Najprej so tekmovali vsi v obveznih likih, nato pa še v prostem drsanju. Vrhovni in točkovni sodnik je bil Robert Gorše, kot točkovna sodnika pa sta sodelovala še Peter Berlec in Jože Boncelj.

TEHNIČNI REZULTATI:
A skupina: 1. Nataša Brun 73,4 točke, 2. Tatjana Brunček 69,8, 3. Eva Pavliček, 68,9, 4. Nevenka Bregar 61,5.
B skupina — dečki: 1. Igor Arh 15 točk.

B skupina — deklice: 1. Matejka Petar 27,9, 2. Renata Magnik 27,7, 3. Majda Gogala 21,8, 4. Milana Mežnar 21,1, 5. Simona Zupan 20,2.
Drsalna šola: 1. Danica Kristan 9,5, 2. Magda Potočnik 5,1, 3. Mateja Mlakar 4,6, 4. Irena Kunstelj 4,3.

Izvedeno klubsko prvenstvo v umetnostnem drsanju je pokazalo, da bi s sistematičnim delom ter izdatnejšo vadbou lahko vzgojili drsalce, ki bi se uspešno potegovali za višje uvrstitve na raznih tekmovanjih.

-rn-

Planinski vestnik, 75-letnik, išče novih naročnikov in bralcev

Planinska zveza Slovenije, ki združuje čez 105 matičnih planinskih društev in 90 mladinskih ter 25 alpinističnih odsekov ter 16 postaj GRS, se upravičeno lahko ponaša s svojim rednim, zanimivim in aktualnim mesečnim glasnikom.

V 75 letih so Planinski vestnik urejali najbolj razgledani planinci: za Antonom Mikušem še Janko Mlakar, katerega je nasledil dolgoletni vzorni urednik dr. Josip Tomišek, pozneje pa je nadajeval njih delo dr. Arnošt Brilej, dokler ga ni nasledil v uredništvu sedanji urednik prof. Tine Orel.

Planinski vestnik je v vsem času izhajanja odigral vidno in pomembno vlogo in nalogo pri oblikovanju številnih generacij našega planinstva, plezalnega športa in alpinizma. Planinski vestnik jih je usmerjal in vodil od primitivnih začetkov do današnje množičnosti, vrhunosti in tehnične izpopolnenosti.

Skoraj sramotno je, da je od 60.000 aktivnih gornikov komaj 5.600 naročnikov in bralcev svojega glasila. Le malo matičnih društev in njihovih mladinskih ter alpinističnih odsekov posveča Planinskemu vestniku tisto skrb, ki jo v vsakem pogledu potrebuje in tudi zasluži. Kakovost po pestrosti vsebine in po opremi se lahko primerja s podobnimi svetovnimi publikacijami in revijami.

Vsako leto redno izide 12 števil Planinskega vestnika

na čez 600 straneh izredno bogate, zanimive, aktualne in kakovostne vsebine. V vrsticah Planinskega vestnika lahko dobi vsak ljubitelj in obiskovalec domačih in tujih gora veliko zanimivega branja. Vsebine in posamezni sestavki zadovoljujejo še tako zahtevne bralce in poznavalce domačih in tujih gora. Razgled po svetu, paberk in iveri iz domače in svetovne planinsko-alpinistične literature, domače društvene novice iz matičnih planinskih društev, mladinskih in alpinističnih odsekov so vedno zanimivo branje. Članki naših najboljših mojstrov besede so tudi bogato ilustrirani s črno-belimi in barvnimi posnetki. Pri navajanju vsebine ne smemo prezreti tudi člankov, ki zajemajo planinsko zgodovino, jubileje in osmrtnice zaslužnih domačih in svetovno znanih gornikov.

Planinski vestnik bi prav gotovo zaslužil večje število naročnikov. Moral bi krasiti in bogatiti knjižno polico vsakega planinskega društva, mladinskega in alpinističnega odseka ali postaje gorske reševalne službe. Planinski vestnik bi moral prebirati vsi, ki resnično ljubijo gorski svet in se hočejo seznaniti s planinstvom, plezalnim športom in alpinizmom.

V jubilejnem letu Planinskega vestnika bi se morali vsi resnični ljubitelji in obiskovalci naših lepih gora zavzeti, da dvignejo število bralcev oziroma naročnikov.

Mirko Klinar deseti

V Bolgariji je bilo veliko mednarodno smučarsko tekmovalje za pokal ALEKA. Tekmovalci so se zbrali na Vitoši, kjer je bil na sporedu veleslalom in slalom. Proga za veleslalom je bila dolga 1.700 m s 420 m višinske razlike in 68 vratic, druga pa je bila nekoliko krajša. V hudi mednarodni konkurenci, v kateri so tekmovali znani tekmovalci Italije, Avstrije,

Bolgarije in Jugoslavije, je Mirko Klinar zasedel odlično tretje mesto, sedmi je Kavčič, 11. Gašperšič, 12. Pesjak in 31. Senci.

Drugi dan je bil na sporedu slalom, zmagal pa je Kavčič, ki je tudi prvi v kombinaciji, na 10. mestu je Mirko Klinar, prav to mesto pa je zasedel tudi v skupni razvrstitvi.

-ne

Aeroklub Jesenice o svojem delu

Na zadnji seji aerokluba Jesenice so govorili o nekaterih zelo zanimivih vprašanjih. Poskušali bodo spet obnoviti modelarsko sekcijo, ki je zamrla pred nekaj leti, v kolikor bodo dobili ustrezno finančno podporo. Od 15. aprila do 15. maja bo v Lescah tečaj za pilote jadralnih letal. Takrat je najugodnejše vreme za take podvige. Udeležili se ga bodo letalci iz vse Slove-

nije, zato je potrebno močno domače zastopstvo, ki bo branilo ugled gorenjskega letalstva. V letalskem centru Lesce so lani Gorenjci zabeležili več letalnih ur kot ostali v Sloveniji in celo več kot ostali v Jugoslaviji!

Za ta podvig bodo dobili dva nova jadralna dvoseda in tri nove enosede ter vlečno motorno letalo »Piper«. Pred letom dni smo še dokaj skepti-

tično gledali na delovanje in obstoj ALC, ker se je znašel v velikih težavah. Stanje pa se je zelo popravilo in letalci z optimizmom gledajo naprej.

Izšolali bodo še šest mladih jadralcev, o čemer smo že pisali. Vsekakor bodo morali imeti še eno sejo pred obnim zborom. Letošnja sezona s poleti, šolanjem mladih, trenaja in ob koncu s svetovnim padalskim prvenstvom bo zelo obsežna in se je treba pripraviti nanjo.

Judo - liga prijateljstva

V Beljaku v Avstriji so se v nedeljo sestali predstavniki obmejnih pokrajin Furlanije — Julijske Krajine, Koroške in Gorenjske, kjer so določili koledar tekmoval in določili nove propozicije, ki omogočajo mlajšim in starejšim mladincem več borb in s tem več možnosti za kvalitetnejši in hitrejši razvoj mladih. Gorenjsko je zastopal Vojko Kučina, Italija-

ne je vodil g. Martina Pietro, Avstrije pa baron August Alber. Termin so naslednji: 18. aprila turnir v Spilimbergu, 25. maja turnir v Vrbi na Koroškem, 5. julija finalni turnir na Jesenicah.

Vsako pokrajino bo zastopalo minimalno 15 tekmovalcev. Za Gorenjsko bodo tekmovali judoisti Triglava, Alpine iz Zirov in Jesenic.

Kučina

Šlibar 945 kegljev

V nadaljevanju moškega ekipnega prvenstva Slovenije v kegljanju na asfaltu sta se na kegljišču Maksa Perca v Ljubljani pomerili ekipi Jesenic in Rudarja. Jeseničani so bili obakrat uspešnejši in so zmagali v soboto z rezultatom 6.784 : 6.633 ter v ne-

deljo 6.915 : 6.648. V skupnem rezultatu so zmagali Jeseničani 13.709 : 13.281. Še nekaj rezultatov posameznikov: Oblak 863 (846), Železnikar 850 (837), Šavnik 816 (847), Udir 810 (819), M. Hafner 908 (891), J. Hafner 828 (880), Črv 824 (850) in Šlibar 895 (945).

Slovenije. V postavi Ravnik inž. Noč, Kelbl, Zorman, Pančur, Tomšič n rezervi Modre in Kostanjšek so v skupni uvrstitvi dosegli zelo dobro 26. mesto. Igrali so 25. kol. Premagali so: Radovljico 5:1, Mokronog 3,5:2,5, Zagorje 5:1, Sevnico 4,5:1,5. Neodločeno so igrali s Piranom, Podgorjem in Gornjo Radgono. Najboljši so bili Franci Ravnik z devetimi zmagami in enim remijem na prvi deski, inž. Miro Noč z 9,5 na drugi ter Ignac Tomšič z 8 točkami. Zal se tega velikega šahovskega tekmovanja ni udeležila reprezentanca Jesenic.

Kaj homo gledali v kinu

Kino RADIO

28. in 29. marca amer. barvni film DOLINA LUTK, v režiji Marka Robsona, v glavni vlogi Barbara Perkins, ob 17. in 19. uri.

30. marca amer. barvni CS film GOLI IN MRTVI, v režiji Raoula Walsha, v glavni vlogi Aldo Ray, ob 17. in 19. uri.

31. marca in 1. aprila franc. barvni CS film UMOR V BAZENU, v režiji Jacquesa De- ray, v glavni vlogi Alain De- lon, ob 17. in 19. uri.

2. aprila amer. barvni film PRERIJA CASTI, v režiji Andrewa V. Mc Laglena, v glavni vlogi James Stewart, ob 17. in 19. uri.

3. aprila danski barvni film RDECI PLASČ, v režiji Gabriela Axela, v glavni vlogi Gitte Haenning, ob 17. in 19. uri.

4. aprila franc.-nem.-italij. barvni film BURNE NOČI LADY HAMILTON, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

28. in 29. marca franc. barvni CS film UMOR V BAZENU ob 18. in 20. uri

30. in 31. marca amer. barvni film DOLINA LUTK ob 18. in 20. uri

1. aprila amer. barvni film PRERIJA CASTI ob 18. in 20. uri

2. in 3. aprila amer. film BEGUNE ob 18. in 20. uri

4. aprila franc. barvni CS film TETOVIRAN ob 18. in 20. uri

Kino DOVJE

28. marca amer. barvni film MAROKO SEDEM

29. marca amer. film KR- VAVI MESEC

2. aprila amer. barvni film DOLINA LUTK

4. aprila amer. film BEGU- NEC

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

28. marca amer. film KR- VAVI MESEC, ob 19. uri

29. marca amer. barvni film THOMAS MOORE, CLOVEK ZA VSE CASE ob 17. uri

29. marca amer. barvni CS film GOLI IN MRTVI ob 19. uri

1. aprila amer. film BEGU- NEC ob 19. uri

4. aprila franc. barvni CS film UMOR V BAZENU ob 19. uri

Kino KRANJSKA GORA

28. marca amer. barvni film THOMAS MOORE, CLOVEK ZA VSE CASE

29. marca amer. film BE- GUNE ob 19. uri

2. aprila franc. barvni CS film UMOR V BAZENU

4. aprila amer. barvni film DOLINA LUTK

Gledališče

PONEDELJEK, 30. 3. 1970 ob 19. uri A. Benedetti: 30 SEKUND LJUBEZNI kome- dija — Gostovanja v Gorjah

ZAHVALA

Sodelavke GPŽ se zahvalju- jemo sindikalnemu odboru strojnih delavnic za prejeto darilo za 8. marec — dan že- na.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dra- ge mame

CILKE SMOLEJ

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se v tako velikem številu poslovi od nje. Hvala vsem, ki so ji ob dolgo- trajni bolezni kakorkoli po- magali. Posebna hvala dr. Pogačniku in dr. Vidalju za pomoč in razumevanje ter vsemu strežnemu osebju bol- nice za nego in skrb.

Najlepša hvala vsem soso- dom za pomoč v težkih dneh, obratovodstvu livarne za po- klonjeni venec, lastnikom av- tomobilov pa za njihove uslu- ge.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: hčerka Ani- ca z možem, sinovi Franci, Tone, Janez, Marjan in Stanko z družinami ter sestre Marija in Pavla.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru va- ljarne 1300 in vsemu kolekti- vu se zahvaljujemo za pozor- nost, ki smo jo bile delež- ne ob 8. marcu — dnevu že- na.

Sodelavke iz valjarne 1300

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem na dnini Krajnik v jeklovle- ku se iskreno zahvalim za pozornost ob smrti moje mame in zbrano denarno pomoč.

Iskrena hvala

Milka Petrič

OBCINSKA KONFERENCA ZMS JESENICE

razpisuje
honorarno delovno mesto za

ADMINISTRATORJA

na občinski konferenci ZMS

POGOJI:

1. končana administrativna ali ekonomska srednja šola.
 2. Starost do 27 let.
- Delovni čas in osebni dohodek po dogovoru.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.
Ponudbe pošljite na naslov: Občinska konferenca ZMS Jesenice, Titova 86.

UDELEŽENCE POHODA ŽELEZARJEV

v dneh 19.—20. julija 1969 obveščamo, da jim je na razpolago še nekaj spominskih fotografij avtorjev Tan- carja in Čopa. Predvsem so to slike pohoda skupine Rudno polje — Planika — Triglav, nekaj pa iz vrha Triglava, kjer so skupinsko fotografirani najmlajši in najstarejši udeleženci pohoda. Slike se dobijo brezpla- no pri Janezu Krušicu, oddelek za obračun osebnega dohodka železarne Jesenice.

Glede na spremembo sprejemnega postopka za spre- jem novih delavcev v železarno Jesenice

OBVEŠČAMO

da je sprejem novih delavcev v torkih od 6. do 8. ure zjutraj in ne v ponedeljkih kot doslej.

Kadrovski sektor

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru trans- porta se iskreno zahvalju- jem za denarno pomoč v ča- su moje bolezni.

Peregrin Rekar
vozovna delavnica
transport

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru stroj- nih delavnic se najlepše za- hvaljujem za denarno pomoč ob bolovanju.

Vinko Svetina
strojne delavnice
Javornik

15 let sankškega kluba

Sedemindvajseti januar 1955 pomeni prelomnico v razvoju sankškega športa na Jeseni- cah in v Sloveniji. Ta dan so se v fizikulturnem domu na Jesenicah zbrali pristaši san- kaškega športa in ustanovili sankško sekcijo pri smučar- skem klubu SD Jesenice. Iz- voljen je bil petčlanski inia- tivni odbor z nalogo, da čim- prej pripravi vse potrebno za ustanovitev samostojnega sankškega kluba pri SD Je- senice. Odbor so sestavljali: Drago Košir — predsednik, Jože Jelovčan — tajnik, Franc Noč — blagajnik, Tone To- mazin in Andrej More kot člana. Novoizvoljeni odbor je nalogo rešil zadovoljivo, saj je bil že 18. 10. 1955 usta- novni občni zbor samostojne- ga sankškega kluba pri SD Jesenice, kateremu je pris- stvovalo 51 ljubiteljev san- kaškega športa, kot gostje pa so bili navzoči: za SD Jeseni- ce Tone Tomazin, za SGP Pe- ro Vovk, za mestni odbor SZDL Jesenice Bine Kobentar in zastopnica gimnazije Jese- nice. Novoizvoljeni odbor je štel devet članov, sestavljali pa so ga: Drago Košir, pred- sednik, Roman Tržan, pod- predsednik, Jože Jelovčan,

tajnik, Franc Noč, blagajnik, Janez Jelovčan, tehnični vod- ja, Stane Horvat, Peter Kle- menc, Mihaela Klinar in Srečko Jalen kot člani.

Odbor je za uresničitev na ustanovnem občnem zboru sprejetih nalog vložil vse svo- je sile, ter s svojim delom po- stavil trdno organizacijsko oporo za nadalnje delo. Tako je postal klub, predvsem v letih 1964 in 1965, eden naj- močnejših klubov SD Jese- nice in eden od klubov, ki se lahko pohvalijo z mnogimi blestečimi uspehi. Iz vrst tek- movalcev kluba je izšlo nešte- to republiških prvakov in čla- nov republiških reprezentanc.

Kot organizacijsko dobro vpeljan klub, je tudi prvi za- čutil potrebo po ustanovitvi samostojne sankške zveze Slovenije, ki je bila ustanov- ljena na pobudo sankškega kluba SD Jesenice dne 21. 12. 1958.

Od prvih tekmovalcev in funkcionarjev kluba iz leta 1955 so še vedno aktivni na- slednji člani kluba: Jože Je- lovčan, predsednik kluba, Mi- ha Dečman in Janez Smolej, podpredsednika, Peter Kle- menc in Franc Noč, člana od- bora ter Dani Klemenc, Sta-

ne Horvat in Milan Ulčar, člani kluba.

Poleg uspehov in napredka, ki ga je klub dosegel v 15 letih, ga čaka še dosti nalog pri utrjevanju lastne organi- zacije, kakor tudi v prizade- vanjih za nadaljnji razvoj sankškega športa v Jugosla- vij. Zato bo treba posvetiti več pozornosti množičnosti sankškega športa od pionir- ja dalje. Le tako bo zagotov- ljen nadaljnji razvoj in obstoj kluba ter doseganje vse viš- je kvalitete, zlasti v kakovost- nih mednarodnih sankških tekmovanjih.

Vsem tekmovalcem in funk- cionarjem sankškega kluba Jesenice iskreno čestitamo ob njihovem jubileju z željo, da bi še nadalje nesebično in prizadevno izvrševali svoje poslanstvo pri razvoju san- kaškega športa!

Jeseničani ob pokal

Na klubskem tekmovanju 22. tm. v Begunjah za pre- hodni ORLOV pokal je tega branil sankški klub SD Je- senice. V ta namen je vod- stvo kluba sestavilo močno prvo člansko ekipo v postavi Maks Klinar, Julij Ulčar in Marjan Štefelin, toda iz vzro- kov, ki jih ni bilo mogoče zvedeti, ali pa tudi zaradi omalovaževanja tega tekmo- vanja glede na dosežene us- pehe, se tekmovanja nista udeležila Klinar — republi- ški prvak za leto 1970 in Šte- felin, zaradi česar je bila jeseniška ekipo zelo oslabe- na in je zasedla šele tretje mesto. Zmagala je druga eki- pa sankškega kluba Begu- nje in tako osvojila prehodni pokal.

Največ uspeha za sankški klub SD Jesenice so dosegli

mladinci in članice. Boris König je zasedel prvo mesto, Brane Štefelin pa si je z Jo- žetom Resmanom — Sak Be- gunje delil drugo in tretje mesto. Dobro se je uvrstil tudi Marjan Meglič, ki je bil osmi. Pri članicah je zmaga- la jeseniška tekmovalka Anka Solar.

Pri članih so imeli jeseni- ški tekmovalci precej smole. Najbolje se je uvrstil Vinko Lavtižar, ki je bil deveti, Ulčar je padel in je zasedel šele trinajsto mesto. Zmagal je Marjan Lombar, Sak Be- gunje pred Stefanom Zupa- nom, prav tako Sak Begunje in Francem Rozmanom, TVD Bohinj.

Tekmovanje je potekalo na gorski cesti v Dragi, progo pa so morali tekmovalci pre- voziti dvakrat.

Na Bledu konjeniški klub

Na Bledu so se zbrali na ustanovnem občnem zboru prijatelji konjskega športa z Bleda in okolice. Udeležba je bila zadovoljiva, saj je bilo na zboru več kot 30 ljubite- ljev tega športa, med njimi

kar 12 mladincev. Že to nam dovolj zgovorno pove, da bo ta šport na Bledu lepo na- predoval. Sekcijo pa bo pod- prla garnizija JLA z Bohinj- ske Bele, ki bo dala dvakrat na teden na voljo svoje ko-

nje za treniranje. Za predsed- nika so izvolili komandanta z Bohinjske Bele Milorada Vuksanoviča, za podpredsed- nika pa Miha Frčaja.

—ne

IV. Poldov memorial

V nedeljo je okoli 5000 gledalcev v Planici ob lepem sončnem vremenu uživalo ob tekmovanju skakalcev iz desetih držav. Skakalnica je bila odlično pripravljena, toda ne preveč hitra. V takih pogojih so se najbolje znašli tekmovalci Sovjetske zveze, ki so v posamezni in ekipni konkurenci osvojili vsa prva mesta.

Poleg sovjetskega tabora so bili zelo veseli tudi naši skakalci: Povsem je uspel načrt, po katerem naj bi Jugoslovani imeli svojega predstavnika med prvo deseterico. Toda naši skakalci so dosegli še več. Med prvo dvajsetorico so kar trije, medtem ko je naša ekipa zasedla četrto mesto in s tem pustila za seboj Švico in ZRN.

Najlepša je bila vsekakor druga serija skokov. Skakalci so dosegli precej daljše daljine kot v prvi seriji. Med njimi se je od naših tekmovalcev najbolje znašel mladi štefančič, ki je s skokom 86 m ob končni razvrstitvi zasedel šesto mesto. Precej dobro je skočil v prvi seriji Smolej, toda v drugi je pre-

cej zaostal in se tako uvrstil na 26. mesto. Po tekmi nam je naš Jeseničan Zajc potožil, da je v slabi formi, zato je tudi z uvrstitvijo povsem zadovoljen, zelo pa mu je žal, da gledalcem ni mogel pokazati kaj več. Lepo se je uvrstil tudi mladi Krznarič na 31. mesto, tri mesta za njim pa je veteran Pečar. Zelo dobro se je uvrstil naš skakalec Dolžan, ki je s skokoma 76 in 70,5 m zasedel 38. mesto.

Zaključimo povsem na kratko. Tekma za IV. Poldov memorial je popolnoma uspela. Generalna otvoritev je bila takšna, kot se za to tradicionalno tekmovanje spodobi. Po zaletišču so se spustili alpski smučarji z zastavami desetih držav udeleženk, na-

kar je o liku Janeza Polde spregovoril predsednik sklada za šport SOB Jesenice Pavle Lotrič. Smučarji tekači pa so odnesli na Poldov grob lovorov venec in startno številko 54, s katero je Poldo zadnjič tekmoval leta 1964 na tekmah gozdarjev in lovcev v Črmošnjicah. -ne

Kamnik : Jesenice 3 : 4 (2 : 1)

Kamnik, 22. 3. V prijateljski trening tekmi sta se ob sončnem vremenu srečali ekipi Kamnika in Jesenic. Po boljši igri so naši uspeli premagati člana NPL in tako še enkrat pokazati, da so priprave vzeli resno in da pričakujejo začetek prvenstva pripravljeni.

Že takoj so naši prevzeli pobudo v svoje roke in v peti minuti je po lepi podaji Noča Rašič dosegel prvi gol in kot je kazalo, je ta hitro doseženi gol uspeval goste in Kamničani so začeli vse bolj nevarno oblegati jeseniška vrata. Takrat pa je začela celotna ekipa igrati zelo zmeheno in Kamničani so do polčasa povedli z 2:1. V drugem delu so naši izvedli nekaj menjav in začeli počasi prevzemati pobudo v svoje roke. Vseeno pa so kamniški nogometaši uspeli doseči še en gol in povesti s 3:1.

Ko so bili že vsi prepričani v zmago domačinov, pa sta v dveh minutah Noč in Hozdič izenačila rezultat in v zadnji minuti je Kralj iz gneče dosegel zmagoviti gol za Jesenice.

Jeseničani so zmagali za sluzeno, saj so zapravili veliko odličnih priložnosti in so celo tekmo, razen drugi del prvega polčasa, igrali bolj kot domačini.

V soboto bo na Jesenicah gostovala zahodnonemška enajstotica Feichten iz Münchena, vendar se še ne ve, ali bo tekma na Jesenicah ali v Kranju, ker je jeseniško igrišče zaenkrat še nesposobno za tekme. Tako bo tudi tekma prvega spomladanskega kola s Podbrezjani verjetno namesto na Jesenicah v Podbrezjah.

V Kamniku so naši igrali v postavi: Lajmiš (Kunšič), Ljušič, Lukančič, Kupljenik (Jazbinšek), Komelj, Barač, Klanšek, Rašič (Kralj), Šubic, Hozdič, Noč.

J. K.

Odbojkarji pred startom

Prvo nedeljo v aprilu bomo imeli priložnost spet videti na delu jeseniške odbojkarje, ki bodo nadaljevali z drugim delom tekmovanja v drugi zvezni ligi — zahod.

Po prvem delu tekmovanja so Jeseničani zasedli med desetimi ekipami osmo mesto. Tudi za spomladi nimajo dosti bolj ambicioznih načrtov. Trener Viktor Krevsel je dejal, da upajo, da se bo-

Vsak dan novi prispevki za halo

Za halo na Jesenicah še vedno prihajajo prispevki iz vse Slovenije. V tem tednu so pomoč prispevali:

Po 10 din: Branko Iskra, Bernarda Mlakar, Silva Korbar, Franc Suligoj, Franc Bruš, Stanko Bremc, Andrej Vidmar, Bela Sitar, Breda Smagin, Andrej Hlebanja, Peter Klofutar, Marjan Ažman, Ivan Senveter, Jože Slibar, Marjan Bernik, Anton Modrijan, Tomaž Koren, Franc Mohorč, Ivan Bučar, Izidor Podgornik, Franc Potočnik (vsi strojno vzdrževanje Bela, železarna Jesenice), Marija Miceli — Jesenice, inž. Janko Valant — Ljubljana, Jože Rajhman — V. p. 1228/7 — Skopje, Kriste Pokorn — Žabnica.

Po 20 din: Milan Grgurič, Zvone Sitar, Belka Miceli — Jesenice.

Po 30 din: inž. Stane Pintar — LIH Škofja Loka.

Po 50 din: inž. Janez Pikon — Jesenice, Matevž Slamnik — Javornik, Albin Šavec, inž. Leon Rodošek — Ljubljana.

Po 100 din: Marijan Miceli, družina Demšar — Jesenice, Andrej Rebolj — Medvode.

Po 150 din: Rafael Soberl.

Po 200 din: MONTANA Zalec, Mladinska organizacija AGROSTROJ, Ljubljana, Sindikat podjetja AGROSTROJ, Ljubljana.

Po 500 din: BELINKA Ljubljana, kolektiv SP ključavničarske delavnice strojnega vzdrževanja ZJ in Zavoda za vzdrževanje športnih objektov Jesenice (1/2 vstopnine na tekmi).

Po 1.080 din: delavci obrata jeklovlek z brusilnico — železarna Jesenice.

Po 2.170 din: prispevki članov kolektiva AGROSTROJ Ljubljana, ki jih je zbral inž. Rudi Berce (zbiralec 200 din).

Tako je pretekli teden prišlo na žiro račun gradbenega odbora 5.840 din; skupno s prispelimi prispevki in sredstvi, ki so jih podjetja že odobrila, je sedaj 108.927,80 din.

Gradbeni odbor se za prispevke iskreno zahvaljuje.

Vsi tisti, ki žele pomagati pri gradnji hale, naj svojo pomoč nakažejo na žiro račun gradbenega odbora pri SDK Jesenice, štev. 5153-218.

Jeseničanke druge

V soboto in nedeljo je bil v Murski Soboti I. del slovenskega ekipnega prvenstva za ženske. Na turnirju je sodelovalo osem ekip, ki so igrale vsaka v vsako. Jeseničanke so v postavi Krajzelj, Novak, Ušeničnik, zasedle drugo mesto.

Rezultati Jeseničank:

Jesenice : Fužinar 5:2, Jesenice : Kajuh Ljubljana 5:0, Jesenice : Ljubljana 5:0, Jesenice : Ilirija Ljubljana 5:3, Jesenice : Triglav Kranj 5:3, Jesenice : Murska Sobota 5:1, Jesenice : Olimpija 4:5.

V zadnjem srečanju sta se srečala že tradicionalna tekmeča za prvo mesto Jesenice in Olimpija. Kaže, da tudi letos Jeseničanke ne bodo mogle prehiteti Olimpije. Le dve dobri igralki sta prema-

lo, da bi si lahko pridobile naslov najboljših. Poleg tega pa se kaže vedno večji kakovostni napredek igralč Olimpije, kvalitetni nivo Jeseničank pa ostaja isti. Novakova praktično nima nikogar, s katerim bi lahko trenirala, Krajzeljeva pa zaradi študija le redko lahko trenira, medtem ko Ušeničnikova zaradi svoje mladosti tudi še ne more uspešno posegati v borbe z najboljšimi.

Rezultati posameznic v odločilnem srečanju Jesenice : Olimpija: Novak : Martinec 2:1, Ušeničnik : Jeler 0:2, Krajzelj : Vrstovšek 2:1, Novak : Jeler 1:2, Ušeničnik : Martinec 0:2, Krajzelj : Martinec 2:1, Novak : Vrstovšek 2:0, Krajzelj : Jeler 1:2, Ušeničnik : Vrstovšek 0:2.

Košarka

Olimpija : Jesenice 74 : 43 (30 : 19)

V okviru priprav na tekmo vanje v prvi republiški ligi so članice KK Jesenice odigrale prijateljsko trening tekmo s članom I. zvezne lige Olimpijo iz Ljubljane. Tekma je bila odigrana v mali dvorani hale Tivoli v četrtek zvečer. Jeseničanke so se le v prvem delu uspešno upirale domačinkam, v drugem delu pa je prišla do izraza večja rutina in izkušnost domačink, poleg tega pa se je našim dekletom poznalo tudi to, da so šele v začetku priprav in, da je bilo to šele njihovo prvo srečanje v letošnji sezoni.

Koške za Jesenice dosegle: Vudrič M. 18, Bertonec 10, Ivnik 8, Volarič 4, Vujatović 2 in Koren 1.

KROJ (Škofja Loka) : Jesenice 36:69 (20:26).

V soboto so članice Jesenic gostovale v Škofji Loki, kjer so prepričljivo premagale ekipo Kroja. Prvi del tekme ni prinesel lepe igre, ekipi pa sta se stalno menjavali v vodstvu. V drugem delu pa so se Jeseničanke popolnoma razigrale in s hitrimi nasprotnimi napadi dosegle prepričljivo zmago. Poleg tega pa je razveseljivo tudi to, da so se pričele uveljavljati tudi mlajše igralke, ki bodo v letošnji sezoni precej pripomogle k uspešnemu startu in s starejšimi igralkami skušale ubraniti že dve leti zapovrstjo osvojeni naslov prvakinja Slovenije.

Koške za Jesenice so dosegle: Vudrič M. 26, Vudrič A. 12, Bertonec 14, Vujatović 7, Ivnik 6, Volarič 4.

B. F.